

PEDAGOGIKA SPECJALNA

Efekty uczenia się i treści programowe zajęć:

Nazwa zajęć: **Emisja głosu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna terminologię używaną w emisji głosu
- Student posiada wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii narządu głosu, słuchu i mowy, tworzenia głosu i rodzajów głosu oraz toru oddechowego
- Student dostrzega związek pomiędzy oddychaniem a procesem mówienia oraz zna najczęstsze błędy oddechowe
- Student zna sposoby i miejsca poprawnej artykulacji samogłosek i spółgłosek oraz najczęstsze błędy artykulacyjne
- Student pojmuje zjawisko rezonansu i potrafi sklasyfikować rezonatory i ich rolę w prawidłowej fonacji
- Student zna formy ekspresji wypowiedzi i zasady poprawnej polszczyzny
- Student ma wiedzę na temat najczęściej występujących zaburzeniach głosu i słuchu
- Student ma wiedzę na temat higieny narządu głosu i słuchu oraz techniki relaksacji i koncentracji
- Student stosuje zasady dotyczące prawidłowego oddychania, dykcji, artykulacji oraz zjawiska rezonansu w wypowiedziach ustnych
- Student umie przygotować wystąpienie publiczne, także własne
- Student umie zarówno czytać jak i wygłaszać wystąpienie publiczne przed audytorium, także własne

Treści programowe dla zajęć:

- Głos jako narzędzie pracy nauczyciela
- Anatomia i fizjologia narządu głosu
- Proces tworzenia głosu i jego rodzaje. Technika mówienia
- Oddychanie a proces mówienia, tory oddechowe, appoggio
- Zjawisko rezonansu, klasyfikacja rezonatorów i ich rola w prawidłowej fonacji
- Sposoby artykulacji samogłosek i spółgłosek, miejsca artykulacji
- Interpretacja tekstu, dykcja, poprawne frazowanie, intonacja głosu, ekspresja wypowiedzi, akcent w języku polskim
- Przyczyny i rodzaje zaburzeń głosu
- Higiena narządu głosu i słuchu
- Wystąpienia publiczne:
  - Mowa niewerbalna (dress code, mowa ciała – mimika, gestykulacja)
  - Mowa parawerbalna (brzmienie i wysokość głosu, intonacja mowy)
  - Mowa werbalna (dobór słów a audytorium, budowa zdania)
- Zasady wystąpienia publicznego

Nazwa zajęć: **Historia kształcenia specjalnego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna fakty z zakresu rozwoju opieki nad osobami z niepełnosprawnością i kształcenia specjalnego w Polsce i na świecie od okresu starożytnego do współczesności
- potrafi korzystać ze źródeł historycznych i je interpretować
- potrafi analizować kontekst społeczny, polityczny i ekonomiczny w odniesieniu do zjawisk historycznych
- Pisze prace w oparciu o źródła historyczne, prawidłowo robi przypisy
- Pracuje w grupie, przedstawiając swoje zdanie, przytacza argumenty w sposób zrozumiały

Treści programowe dla zajęć:

- Sytuacja osób chorych i niepełnosprawnych starożytnych polis greckich (Ateny i Sparta), okresie hellenistycznym i starożytnym Rzymie: wpływy greckie oraz wczesnochrześcijańskie; ówczesna organizacja szkolnictwa i myśl pedagogiczna;
- Wychowanie i szkolnictwo w średniowieczu: renesans karoliński; organizacja szkół, program i metody; powstanie uniwersytetów; nauki Ojców Kościoła, oświata w Polsce średniowiecznej, niepełnosprawność w teologii średniowiecznej
- Wychowanie w okresie renesansu, reformacji i kontrreformacji. Myśl pedagogiczna w czasach nowożytnych: choroba i kalectwo w okresie renesansu

- Sytuacja szkolnictwa polskiego w okresie świecenia; Komisja Edukacji Narodowej; Edouard Seguin i jego innowacyjne metody pracy z chorymi
- Modernizacja w XIX w.: J.H.Pestalozzi; A.Diesterwegi F.Froebel; nowe typy szkół; pedagogika J.F.Herbarta i H.Spencera; początki szkół dla niepełnosprawnych w Europie i na ziemiach polskich
- Oświata i szkolnictwo na ziemiach polskich w XIX w. pod zaborami. Oświata i szkolnictwo w Polsce w latach 1918-1939; działalność Marii Grzegorzewskiej i Józefy Joteyko, powstanie PIPS i „Szkoły Specjalnej”; działalność harcerska względem chorych dzieci
- Główne kierunki pedagogiczne przełomu XIX i XX w.(nurt „nowego wychowania”), otwarcie się na niepełnosprawność
- Interpretacja tekstów źródłowych i literatury przedmiotu, metody pisania krótkich doniesień naukowych, konstruowania bibliografii i przypisów oraz prezentacji

Nazwa zajęć: Historia wychowania i pedagogiki specjalnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna fakty z historii wychowania i pedagogiki specjalnej od okresu starożytności do współczesności
- potrafi korzystać ze źródeł historycznych i je interpretować
- potrafi analizować kontekst społeczny, polityczny i ekonomiczny w odniesieniu do zjawisk historycznych
- Pisze prace w oparciu o źródła historyczne, prawidłowo robi przypisy
- Pracuje w grupie, przedstawiając swoje zdanie, przytacza argumenty w sposób zrozumiały

Treści programowe dla zajęć:

- Początki wychowania i jego rozwój w starożytnych polis greckich (Ateny i Sparta), okresie hellenistycznym i starożytnym Rzymie: wpływy greckie oraz wczesnochrześcijańskie; ówczesna organizacja szkolnictwa i myśl pedagogiczna; sytuacja osób chorych i niepełnosprawnych w tej epoce
- Wychowanie i szkolnictwo w średniowieczu: renesans karoliński; organizacja szkół, program i metody; powstanie uniwersytetów; nauki Ojców Kościoła, oświata w Polsce średniowiecznej, niepełnosprawność w teologii średniowiecznej
- Wychowanie w okresie renesansu, reformacji i kontrreformacji. Myśl pedagogiczna w czasach nowożytnych: Erazm z Rotterdamu, M.Montaigne, F.Bacon, Kartezjusz – cel nauki, metoda i treści nauczania; J.A.Komeński – dydaktyka i system szkolny; J.Locke; idee pedagogiczne oświecenia (Diderot, Rousseau). Myśl renesansowa w Polsce (A.F.Modrzewski, Szymon Marycjusz, Sebastian Petrycy z Pilzna, Erazm Gliczner Skrzetuski); choroba i kalectwo w okresie renesansu
- Sytuacja szkolnictwa polskiego w okresie oświecenia; Komisja Edukacji Narodowej; Edouard Seguin i jego innowacyjne metody pracy z chorymi
- Modernizacja w XIX w.: J.H.Pestalozzi; A.Diesterwegi F.Froebel; nowe typy szkół; pedagogika J.F.Herbarta i H.Spencera; początki szkół dla niepełnosprawnych w Europie i na ziemiach polskich
- Oświata i szkolnictwo na ziemiach polskich w XIX w. pod zaborami. Oświata i szkolnictwo w Polsce w latach 1918-1939; działalność Marii Grzegorzewskiej i Józefy Joteyko, powstanie PIPS i „Szkoły Specjalnej”; działalność harcerska względem chorych dzieci
- Główne kierunki pedagogiczne przełomu XIX i XX w.(nurt „nowego wychowania”)
- Interpretacja tekstów źródłowych i literatury przedmiotu, metody pisania krótkich doniesień naukowych, konstruowania bibliografii i przypisów oraz prezentacji

Nazwa zajęć: Kultura języka w pracy pedagoga

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna zasady poprawności językowej w mowie i piśmie
- Ma wiedzę na temat roli cech prozodycznych (akcentu, intonacji, pauzowania itp.) w wypowiedziach ustnych
- Dostrzega najczęstsze usterki i błędy w ustnych i pisemnych tekstach polszczyzny
- Rozumie potrzebę dbania o kulturę żywego słowa jako ważny składnik kultury języka i kultury osobistej człowieka
- Systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności językowe;
- Potrafi sprawnie, poprawnie i estetycznie realizować kształt foniczny swych wypowiedzi

Treści programowe dla zajęć:

- Znaczenie terminów: kultura języka, błąd językowy, norma językowa; kryteria poprawności językowej

- Rodzaje błędów językowych i ich przykłady
- Poprawność leksykalna i frazeologiczna
- Mowa werbalna i niewerbalna: gest, mimika i ruch sceniczny
- Dykcja, „łamańce językowe”; intonacja, prozodia
- Mowy zaawansowane – story telling w pedagogice; cechy dobrego mówcy i dobrej mowy;
- Język polski w mediach i dziennikarstwie – manipulacja językowa

Nazwa zajęć: Pierwsza pomoc przedmedyczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada wiedzę w zakresie rozpoznawania stanów zagrożenia życia i udzielania pomocy przed przybyciem zespołu ratowniczego
- posiada podstawowe umiejętności udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia i urazów ciała
- potrafi komunikować się z osobą poszkodowaną i zebrać od niej wywiad
- potrafi współpracować w zespole podczas udzielania pierwszej pomocy

Treści programowe dla zajęć:

- Postępowanie w zadławieniu, utracie przytomności, nagłym zatrzymaniu krążenia.
- Postępowanie w wypadku samochodowym, w urazach, krwotokach, zatruciach, oparzeniach, udarze cieplnym, odmrożeniach, hipotermii, utonięciu, porażeniu prądem, w przypadku obecności ciała obcego w gałce ocznej.
- Postępowanie w stanach zagrożenia życia związanych z układem krążenia, układem oddechowym, układem nerwowym i cukrzycą.
- Ćwiczenia umiejętności praktycznych (pozoracje stanów nagłych)

Nazwa zajęć: Socjologia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe pojęcia i terminy socjologiczne. Zna subdyscypliny socjologii i rozumie jej związki, a także zależności z innymi naukami. Posiada wiedzę na temat najważniejszych zagadnień z historii socjologii oraz wskazuje jej związki z europejską kulturą.
- Formułuje swoje stanowisko wobec głównych problemów i stanowisk socjologicznych.
- Wykazuje się umiejętnością myślenia w kategoriach socjologicznych; Korzysta z opracowań, danych i socjologicznych tekstów źródłowych; Operuje językiem z użyciem pojęć socjologicznych.
- Prowadzić dyskusję socjologiczną. Formułuje argumenty za i przeciw określonym stanowiskom. Umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce życia społecznego i zawodowego.
- Odróżnia myślenie potoczne od socjologicznego. Odróżnia rzeczywiste problemy socjologiczne od pozornych.

Treści programowe dla zajęć:

- Główne pojęcia socjologiczne i kontekst wyłaniania się refleksji socjologicznej. Znajomość podstawowych teorii i koncepcji socjologicznych dotyczących struktury społeczeństwa oraz zjawisk i procesów społecznych.
- Kultura; Symbole, znaczenia, normy i wartości w kulturze. Różnice kulturowe. Subkultury.
- Człowiek jako istota społeczna. Socjalizacja. Osobowość, tożsamość jednostkowa i tożsamość społeczna.
- Zachowania ludzi, podejmowane przez nich działania społeczne, nawiązywane interakcje i stosunki społeczne.
- Główny nurt i kierunki w socjologii europejskiej od czasów starożytnych do nowożytnych – charakterystyka ogólna.
- Klasyczna socjologia XIX-wieczna: ewolucjonizm, pozytywizm, antypozytywizm.
- Konteksty socjologii XX-wiecznej: język i znaczenie jako problem socjologiczny.
- Grupy, instytucje społeczne, społeczeństwa. Właściwości i typologie grup i społeczeństw. Instytucja a organizacja społeczna.
- Stratyfikacja społeczna. Warstwy społeczeństw. Pozycje społeczne, ruchliwość społeczna. Płaszczyzny nierówności społecznych (w relacji z takimi kategoriami jak: płeć, etniczność, rasa, klasa).
- Szkoły krytyczne w socjologii ogólnej i kontekst ich wyłaniania się.
- Najnowsze kierunki i problemy w socjologii światowej. Podstawowe pojęcia i trendy społeczne. Współczesne perspektywy socjologiczne. Dylematy współczesnych badań socjologicznych.

Nazwa zajęć: Anatomia i fizjologia układu nerwowego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu anatomii i fizjologii układu nerwowego człowieka
- Zna budowę i fizjologię układu nerwowego
- Rozumie rolę układu autonomicznego w funkcjonowaniu organizmu ludzkiego
- Zna funkcjonowanie mózgu i potrafi dokonać charakterystyki procesu myślenia
- Rozumie mechanizmy leżące u podstaw chorób układu nerwowego
- Rozumie jakie są biologiczne podstawy uczenia się i możliwości kompensacyjne tkwiące w układzie nerwowym

Treści programowe dla zajęć:

- Podział układu nerwowego ze względu na budowę i funkcję
- Budowa i funkcje komórki nerwowej; pobudliwość i pobudzenie, działanie synapsy
- Rdzeń kręgowy jako narząd przewodzenia – budowa, funkcje, znaczenie
- Reakcja organizmu na bodźce. Odruchy warunkowe i bezwarunkowe
- Budowa i funkcja mózgu
- Środowisko wewnętrzne organizmu i jego kontrola – układ autonomiczny
- Mózg – umysł, świadomość i zachowanie – biologiczne podstawy emocji
- Kontrolująca, regulująca i stymulująca rola układu nerwowego w procesie ontogenezy człowieka
- Znaczenie i podział narządów zmysłów
- Pamięć i percepcja. Biologiczne podstawy uczenia się
- Wybrane choroby układu nerwowego

Nazwa zajęć: Podstawy biologicznego rozwoju człowieka

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu rozwoju biologicznego człowieka
- Zna mechanizmy wzrastania człowieka oraz czynniki wpływające na rozwój człowieka
- Wymienia etapy rozwoju człowieka i potrafi je scharakteryzować
- Potrafi określać wiek biologiczny człowieka, zna jego wyznaczniki oraz metody oceny wieku biologicznego, którymi potrafi się posługiwać
- Potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu genetyki człowieka oraz zna zasady dziedziczenia cech, w tym cech ilościowych
- Wie czym są mutacje genetyczne i zna skutki mutacji oraz rozmaitych chorób mających istotny wpływ na rozwój i zachowanie się człowieka
- Rozpoznaje i rozumie biologiczne uwarunkowania i mechanizmy zachowań człowieka na różnych etapach rozwoju i w różnych stanach biologicznych w kontekście działalności edukacyjnej i wychowawczej

Treści programowe dla zajęć:

- Struktura i funkcja systemów żywych. Biologiczne podłoże rozwoju osobniczego
- Procesy rozwojowe w cyklu życiowym człowieka. Adaptabilność osobnicza.
- Genetyczne podstawy rozwoju biologicznego człowieka. Przeptyw informacji genetycznej: replikacja; transkrypcja; translacja. Mutacje i przykłady zaburzeń przez nie wywoływanych. Cechy jakościowe i ilościowe, determinacja genetyczna.
- Środowisko rozwoju biologicznego człowieka. Mechanizmy wzrastania (rozwoju) człowieka. Przegląd koncepcji i teorii rozwoju biologicznego i zachowania człowieka w ontogenezie progresywnej, stabilnej i inwolucyjnej.
- Budowa i funkcje narządów rozrodczych człowieka Powstawanie, rozwój i dojrzewanie gamet – oogeneza, spermatogeneza, fizjologia zapłodnienia. Fazy ontogenezy – charakterystyka biologiczna.
- Wiek biologiczny i jego wyznaczniki. Metody oceny wieku biologicznego. Norma rozwojowa jako biologiczny układ odniesienia.
- Biologiczne uwarunkowania i mechanizmy zachowań człowieka na różnych etapach ontogenezy, ze szczególnym uwzględnieniem progresywnej fazy rozwoju osobniczego, z perspektywy podejmowania adekwatnych działań edukacyjnych i wychowawczych.

Nazwa zajęć: Dydaktyka ogólna/Teoretyczne podstawy kształcenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Wyjaśnia pojęcia z zakresu dydaktyki współczesnej w kontekście edukacji i nauk o niej
- opisuje podstawowe metody badawcze w dydaktyce
- określa prawidłowości dotyczące doboru i układu treści kształcenia

- Formułuje cele, wartości, metody, formy, środki dydaktyczne w procesie kształcenia
- Wykazuje się zrozumieniem treści dotyczących problemów dydaktyczno – wychowawczych występujących w praktyce szkolnej
- Udziela odpowiedzi na pytania: kogo uczy?; kto naucza? (uczestniczy w procesie kształcenia);
- Udziela odpowiedzi na pytania:); jakie czynności odpowiadają uczestnikom procesu nauczania i uczenia się? (nauczanie i uczenie się)
- Udziela odpowiedzi na pytania: po co uczy? (wartości i cele edukacji);
- Udziela odpowiedzi na pytania: czego naucza? (treści)
- Udziela odpowiedzi na pytania: za pomocą czego uczy? (środki)
- Udziela odpowiedzi na pytania: kiedy i jak długo trwa nauczanie i uczenie się? (struktura organizacyjna szkolnictwa)
- Udziela odpowiedzi na pytania: gdzie odbywa się nauczanie i uczenie się? (w klasie i poza ławką szkolną);
- Udziela odpowiedzi na pytania: jak ocenia się postępy ucznia w nauce? (poznawanie, kontrola, analiza i ewaluacja wyników w nauce)
- Planuje proces dydaktyczny
- Dokonuje ewaluacji procesu dydaktycznego
- Klasyfikuje metody kształcenia
- Analizuje metody kształcenia
- Klasyfikuje formy kształcenia
- Analizuje formy kształcenia
- Tworzy zintegrowany scenariusz zajęć dydaktycznych
- Analizuje plany i programy nauczania

Treści programowe dla zajęć:

- Dydaktyka teorii nauczania – uczenia się
- Charakterystyka systemów dydaktycznych
- Metody badawcze w dydaktyce
- Cele i wartości w procesie kształcenia
- Problem doboru i układu treści kształcenia
- Klasyfikacja i analiza metod kształcenia
- Zasady kształcenia
- Formy realizacji kształcenia
- Środki dydaktyczne w procesie kształcenia
- Współczesne koncepcje kształcenia
- Przyczyny i rodzaje niepowodzeń szkolnych
- Planowanie, realizacja i ewaluacja procesu dydaktycznego

Nazwa zajęć: Filozofia w pracy pedagoga

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student uzyskuje podstawową wiedzę na temat: miejsca filozofii w obszarze nauk o wychowaniu; związków filozofii z innymi dziedzinami wiedzy – przede wszystkim pedagogiką, ale również psychologią czy kulturoznawstwem, poznaje podstawowe pojęcia związane z filozofią i zjawiska z nimi związane.
- Student posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem prac naukowych z zakresu filozofii
- Student posiada umiejętność dyskusowania na tematy związane z dyscyplinami filozoficznymi zaangażowanymi w budowanie współczesnej pedagogiki, prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu filozofii.
- Student buduje dłuższe wypowiedzi ustne w dyskusji na poruszane tematy
- Student gromadzi i wykorzystuje informacje naukowe; systematyzuje wiedzę oraz umiejętnie wyciąga wnioski
- Student przyswaja sobie bądź udoskonala posiadane sprawności poznawcze i wolitywne, niezbędne lub przydatne do uprawiania pedagogiki
- Student zna metody rozumienia cudzych myśli, toku i siły argumentacji, metody analizy problemów i tekstów naukowych
- Student potrafi współpracować w grupie
- Student zapoznaje się z metodami zdobywania wiedzy, docierania do istoty analizowanych zagadnień, uświadamia sobie ukryte założenia

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie podstawowych pojęć, terminów i koncepcji z zakresu filozofii

- Omówienie zagadnień dotyczących poznania ludzkiego (człowiek poznający; określenie poznania; postacie świadomości; struktura aktu poznania; podział czynności poznawczych; rodzaje bezpośredniego poznania; typy rozumowań, uzasadnienie, stawianie pytań).
- Omówienie roli znaków i języka (istota i rodzaje znaków; systemy znaków; język i jego rola w poznaniu).
- Scharakteryzowanie natury poznania naukowego (poznanie naukowe a poznanie potoczne; określenie nauki; podział nauk; nauki dedukcyjne i nauki indukcyjne).
- Scharakteryzowanie poznania filozoficznego oraz przedstawienie koncepcji filozoficznych (zarys historii rozumienia filozofii, problematyka filozoficzna; główne koncepcje filozofii, filozofia a światopogląd).
- Przedstawienie działów filozofii (logika, teoria poznania, filozofia przyrody, filozofia człowieka, aksjologia, etyka, psychologia i socjologii).
- Omówienie dziejów filozofii oraz współczesnych kierunków (filozofia starożytna, średniowieczna, nowożytna, indyjska, pozytywizm, fenomenologia, egzystencjalizm).
- Wyjaśnienie zjawiska społecznego konstruowania tożsamości młodzieży we współczesnej kulturze

Nazwa zajęć: **Pedagogika ogólna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie terminologię używaną w pedagogice specjalnej oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym
- Zna i rozumie źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
- Zna i rozumie kulturowe uwarunkowania procesów edukacyjnych
- Potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych różnej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych
- Potrafi w sposób klarowny, spójny i precyzyjny wypowiadać się w mowie i na piśmie w języku, posiada umiejętność konstruowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki specjalnej, jak i innych dyscyplin naukowych
- Potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi
- Potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów edukacyjno-wychowawczych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie
- Jest gotów do ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego
- Jest gotów do utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogiki specjalnej, rozważnego i dojrzałego zaangażowania w projektowanie, planowanie i realizowanie działań pedagogicznych

Treści programowe dla zajęć:

- Przedmiot i zadania pedagogiki ogólnej oraz jej subdyscyplin.
- Struktura pojęć pedagogicznych. Eksplikacja jako metoda służąca definiowaniu i redefiniowaniu pojęć
- Struktura pedagogiki w Polsce i na świecie i miejsce w niej pedagogiki ogólnej.
- Inspiracje poznawcze i badawcze płynące dla podstaw pedagogiki ogólnej z osiągnięć innych nauk
- Wertykalna i horyzontalna refleksja w pedagogice ogólnej
- Wartości i cele edukacji w pedagogice ogólnej
- Ambivalencje i dwuznaczności w obrębie pedagogiki.

Nazwa zajęć: **Pedagogika specjalna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie dawną i zaktualizowaną terminologię, podejścia, uwarunkowania, źródła i miejsce pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin w systemie nauk
- Zna zakresu podstawowych zagadnień dotyczących specyfiki funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami (niewidomych, głuchych, z chorobą przewlekłą, z niepełnosprawnością ruchową, intelektualną, zaburzeniami ze spektrum autyzmu, mózgowym porażeniem dziecięcym, chorobami przewlekłymi, niepełnosprawnością złożoną)
- Zna i rozumie zasady, formy i metody edukacji i rehabilitacji proponowane osobom z niepełnosprawnościami w placówkach edukacyjnych; cele, organizację i funkcjonowanie specjalnych, integracyjnych i inkluzyjnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych
- Potrafi dostrzegać i analizować czynniki utrudniające i ułatwiające funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej
- Jest gotów ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego; podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; wykazywania aktywności, podejmowania trudu i podejmowania indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej; doceniania znaczenia pedagogiki specjalnej dla rozwoju osoby z niepełnosprawnością, jej prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga specjalnego; utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogiki specjalnej
- Jest gotów do współpracy z otoczeniem i innymi specjalistami pracującymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia tyflopedagogiczne, klasyfikacja i etiologia uszkodzeń wzroku, sposoby diagnozy uszkodzeń wzroku, rodzaje uszkodzeń wzroku, rozwój dzieci z uszkodzonym wzrokiem (psychospołeczny, fizyczny), procesy poznawcze (wyobrażenia, spostrzeganie, pamięć, myślenie, mowa), orientacja przestrzenna i poruszanie się osób z uszkodzeniami wzroku,
- Podstawowe pojęcia surdologiczne, klasyfikacja i etiologia uszkodzeń słuchu, diagnoza uszkodzeń słuchu, rodzaje uszkodzeń słuchu, Rozwój dzieci z uszkodzonym słuchem (psychospołeczny, fizyczny), metody komunikacji z osobami z uszkodzonym słuchem, Wychowanie słuchowe.
- Pojęcie niepełnosprawność intelektualna, klasyfikacja, etiologia, etapy patologizacji rozwoju wg M. Kościelskiej, teorie i ujęcia teoretyczne niepełnosprawności.
- Charakterystyka procesów orientacyjno- poznawczych, klasyfikacja i charakterystyka postaci MPD, zaburzenia współwystępujące z MPD, wybrane formy rehabilitacji osób z MPD
- Kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, charakterystyka komunikowania się, funkcjonowania społecznego, poznawczego; autyzm a przywiązanie (konceptje przywiązania, badania nad przywiązaniem u matek dzieci z autyzmem), diagnoza ASD
- Bio-psycho-społeczny model choroby, specyfika chorób przewlekłych, fazy adaptacji do choroby, zagrożenia rozwoju dziecka tkwiące w chorobie, postrzeganie choroby a strategie przystosowania i sposoby pomagania, psychologiczne następstwa choroby przewlekłej u dzieci.
- Dawna i zaktualizowana terminologia pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin, geneza, metodologia badawcza, aparatura pojęciowa i miejsce pedagogiki specjalnej, jej subdyscyplin w systemie nauk i współczesnych naukach o wychowaniu
- Zaplecze teoretyczne, paradygmaty pedagogiki specjalnej, normalizacja, dyskurs, emancypacja.
- Subdyscypliny i zakres problematyki pedagogiki specjalnej, podmiot i przedmiot pedagogiki specjalnej
- System rodzinny osoby z niepełnosprawnością
- Rozwiązania edukacyjne, rehabilitacyjne, metody pracy, prawa osób z niepełnosprawnością,

Nazwa zajęć: Praktyka obserwacyjna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna specyfikę cele i zadania szkolnictwa dzieci i w Polsce
- Zna obowiązującą dokumentację w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży
- Rozumie i charakteryzuje podstawowe zasady i mechanizmy prowadzenia zajęć szkolnych dla dzieci i młodzieży.
- Potrafi pisać arkusze obserwacji zajęć szkolnych na różnych etapach edukacyjnych
- Stosuje zasady etyczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy z dziećmi w wieku szkolnym

Treści programowe dla zajęć:

- Zapoznanie się z funkcjonowaniem szkoły podstawowej

- Zapoznanie się z obowiązującą dokumentacją w szkole podstawowej
- Przygotowanie dokumentacji praktyki formalno-merytorycznej
- Obserwacja zajęć szkolnych (zajęć zintegrowanych, przedmiotowych, świetlicowych, specjalistycznych)

Nazwa zajęć: Teoretyczne podstawy wychowania

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna terminologię, niezbędną do opisywania, analizowania i wyjaśniania zjawisk i procesów wychowania w różnych warunkach społecznych i w różnej skali; zna miejsce teorii wychowania w pedagogice i rozumie jej związki z innymi dyscyplinami nauk;
- zna i rozumie związki wychowania z procesami enkulturacji i socjalizacji, a także innymi rodzajami działalności pedagogicznej: nauczaniem i opieką;
- ma wiedzę dotyczącą teorii relacji i interakcji wychowawczych i jej uczestników, zróżnicowanych z uwagi na środowisko i osoby wychowanków. Zna teorie socjologiczne, w tym małych struktur społecznych
- zna różne koncepcje wychowania i ich teoretyczne oraz filozoficzne podstawy. Umie wskazać indywidualne i społeczne skutki wprowadzania do praktyki wychowania różnych jego koncepcji;
- posiada wiedzę dotyczącą teorii procesu wychowania; jego etapów, form, strategii, metod i stylów;
- umie wykorzystać zdobytą wiedzę dla opisywania i wyjaśniania różnego rodzaju zjawisk w wychowaniu;
- potrafi w języku zrozumiałym dla specjalistów i odbiorców spoza grona profesjonalistów przedstawiać i wyjaśniać różnego rodzaju kwestie związane z wychowaniem;
- umie ocenić stan oraz efekty wychowania, wykorzystywać wiedzę do wyjaśniania różnego rodzaju zjawisk i problemów z zakresu wychowania
- potrafi dostrzegać dylematy etyczne, związane z pracą wychowawczą, trafnie je analizuje i wskazuje rozwiązania.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia; ich rozumienie i zastosowanie. Enkulturation, socjalizacja i wychowanie jako zjawiska społeczne; cechy odróżniające wychowanie od socjalizacji; wychowanie a nauczanie i opieka. Teoretyczne podstawy wychowania; teorie i koncepcje psychologiczne, socjologiczne i teorie kultury
- Teorie socjalizacji i ich odniesienie do mechanizmów wychowania
- Teoretyczne podstawy interakcji, relacji wychowawczych.
- Aksjologiczne podstawy wychowania; ideał i cele wychowania oraz koncepcje ich stanowienia.
- Koncepcje wychowania; ich teoretyczne podstawy; społeczny, filozoficzny i etyczny kontekst. Kontrowersje wokół wychowania
- Wychowanie jako czynność i jako proces; dziedziny i etapy wychowania.
- Formy i metody wychowania i ich klasyfikacja; teorie wyjaśniające mechanizmy skuteczności stosowania różnych form i metod wychowania
- Styl pracy wychowawczej; rodzaje i ich charakterystyka. Społeczne, kulturowe i jednostkowe uwarunkowania stosowania stylu wychowania
- Różnice w wychowaniu chłopców i dziewcząt: ich przyczyny i skutki w świetle różnych teorii rodzaju
- Wychowanie w rodzinie, szkole i innych placówkach opiekuńczo – wychowawczych; różnice i ich źródła. Teoria małej grupy w wyjaśnianiu zasad skutecznego kierowania zespołem.

Nazwa zajęć: Teoria i praktyka wychowania

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna terminologię, niezbędną do opisywania, analizowania i wyjaśniania zjawisk i procesów wychowania w różnych warunkach społecznych i w różnej skali; zna miejsce teorii wychowania w pedagogice i rozumie jej związki z innymi dyscyplinami nauk;
- zna i rozumie związki wychowania z procesami enkulturacji i socjalizacji, a także innymi rodzajami działalności pedagogicznej: nauczaniem i opieką;
- ma wiedzę dotyczącą relacji i interakcji wychowawczej i jej uczestników zróżnicowanych z uwagi na środowisko i osoby wychowanków;
- zna różne koncepcje wychowania i ich teoretyczne oraz filozoficzne podstawy. Umie wskazać indywidualne i społeczne skutki wprowadzania do praktyki wychowania różnych jego koncepcji;
- posiada wiedzę dotyczącą procesu wychowania; jego etapów, form, strategii, metod i stylów;

- umie wykorzystać zdobytą wiedzę dla opisywania i wyjaśniania różnego rodzaju zjawisk w wychowaniu;
- potrafi w języku zrozumiałym dla specjalistów i odbiorców spoza grona profesjonalistów przedstawiać i wyjaśniać różnego rodzaju kwestie związane z wychowaniem;
- umie ocenić stan oraz efekty wychowania, wykorzystywać wiedzę do wyjaśniania różnego rodzaju zjawisk i problemów z zakresu wychowania, potrafi planować oddziaływania wychowawcze w skali działalności indywidualnej oraz funkcjonowania placówki wychowawczej;
- potrafi dostrzegać dylematy etyczne, związane z pracą wychowawczą, trafnie je analizuje i wskazuje rozwiązania.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia; ich rozumienie i zastosowanie. Enkulturation, socjalizacja i wychowanie jako zjawiska społeczne; cechy odróżniające wychowanie od socjalizacji; wychowanie a nauczanie i opieka. Teoretyczne podstawy wychowania
- Mechanizmy socjalizacji i ich odniesienie do mechanizmów wychowania
- Aksjologiczne podstawy wychowania; cele wychowania i ich stanowienie. Ideał wychowania i jego realizacja
- Koncepcje wychowania; ich teoretyczne podstawy; społeczny, filozoficzny i etyczny kontekst. Kontrowersje wokół wychowania
- Wychowanie jako czynność i jako proces; dziedziny i etapy wychowania. Ewaluacja wychowania. Trudności wychowawcze; przejawy, przyczyny, skutki, postępowanie
- Formy i metody wychowania; ich klasyfikacja, stosowanie, skutki.
- Styl pracy wychowawczej; rodzaje i ich charakterystyka. Przyczyny i skutki stosowania różnych stylów wychowania
- Różnice w wychowaniu chłopców i dziewcząt: ich przyczyny i skutki
- Wychowanie w rodzinie, szkole i innych placówkach opiekuńczo – wychowawczych; różnice i ich źródła. Zasady skutecznego kierowania zespołem.

Nazwa zajęć: Przygotowanie do praktyki obserwacyjnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna cele i założenia praktyki obserwacyjnej
- Potrafi pisać arkusze obserwacji zajęć szkolnych na różnych etapach edukacyjnych
- Potrafi sporządzić dokumentację z praktyki
- Prawidłowo interpretuje informacje z dokumentacji dotyczącej dziecka i informacji od rodziców i specjalistów

Treści programowe dla zajęć:

- Cele i założenia praktyki obserwacyjnej
- Program praktyki
- Przygotowanie dokumentacji praktyki formalno-merytorycznej
- Przygotowanie do obserwacji zajęć.

Nazwa zajęć: Psychologia rozwoju człowieka

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Definiuje i wyjaśnia podstawowe pojęcia z psychologii rozwoju człowieka
- Charakteryzuje zasady i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka w ciągu życia
- Analizuje uwarunkowania rozwoju w poszczególnych okresach życia człowieka
- Rozumie i charakteryzuje podstawowe koncepcje rozwoju, a szczególnie: J. Piageta, L.S. Wygotskiego, E. Eriksona, D. Levinsona, M. Tyszkowej
- Opisuje właściwości rozwoju psychicznego w różnych okresach życia człowieka
- Interpretuje okresy rozwoju człowieka z perspektywy społeczno-interakcyjnej teorii rozwoju
- Analizuje mechanizmy rozwoju psychicznego w różnych okresach życia jednostki
- Przygotowuje praktyczne rozwiązania problemów z zakresu psychologii rozwoju człowieka
- Sporządza raport z wykonania projektu na temat „Analiza funkcjonowania osoby w wybranym okresie rozwoju
- Podczas pracy w grupie formułuje własne poglądy i współpracuje w celu osiągnięcia wspólnych ustaleń

Treści programowe dla zajęć:

- Przedmiot i główne problemy współczesnej psychologii rozwoju człowieka
- Pojęcie rozwoju i zmiany rozwojowej
- Zasady i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka
- Czynniki rozwoju psychicznego

- Ekologiczne uwarunkowania rozwoju psychicznego człowieka
- Nauczanie i wychowanie a rozwój psychiczny
- Strategie nauczania wspierające rozwój psychiczny dziecka
- Wybrane koncepcje i teorie rozwoju psychicznego człowieka
- Rodzina jako środowisko rozwoju psychicznego
- Rozwój fizyczny, poznawczy emocjonalny i społeczny w poszczególnych okresach rozwoju
- Metody poznawania rozwoju psychicznego człowieka
- Zastosowanie psychologii rozwoju człowieka dla rozwiązywania problemów edukacyjnych

Nazwa zajęć: Psychologia ogólna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna elementarną terminologię używaną w psychologii i rozumie jej źródła oraz zastosowanie
- Ma elementarną, uporządkowaną wiedzę na temat historii psychologii, głównych problemów współczesnej psychologii oraz podstawowych nurtów w psychologii
- Ma elementarną, uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych zagadnień psychologii ogólnej takich jak: spostrzeganie i percepcja, procesy uwagi, uczenie się, pamięć, myślenie, emocje, temperament, inteligencja, motywacja
- potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii ogólnej w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych
- potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w psychologii w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej
- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia

Treści programowe dla zajęć:

- Historia psychologii
- Zagadnienia i problemy współczesnej psychologii
- Podstawowe paradygmaty i koncepcje psychologiczne
- Spostrzeganie i percepcja
- Procesy uwagi
- Pamięć
- Uczenie się
- Temperament
- Emocje
- Motywacja
- Myślenie
- Inteligencja

Nazwa zajęć: Teoretyczne podstawy edukacji integracyjnej i włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
- zna i rozumie rodzaje więzi społecznych i rządzące nimi prawidłowości istotne z punktu widzenia procesów edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych osób z niepełnosprawnością
- potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- jest gotów/a do doceniania znaczenia pedagogiki specjalnej dla rozwoju osoby z niepełnosprawnością, jej prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga specjalnego

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie i podstawy wykluczenia społecznego
- Zmiana paradygmatyczna w naukach społecznych i w pedagogice specjalnej
- Teoria społecznych porównań L. Festingera, koncepcja doktryny przynależności R.K. Mertona, teoria naznaczania społecznego E. Lemerta, teoria reprodukcji kulturowej P. Bourdieu – w wyjaśnianiu procesów wykluczania-włączania

- Stereotyp-stygmat-piętno
- Postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością, zaburzeniami, zakłóceniami rozwoju
- Idea edukacji integracyjnej
- Idea edukacji włączającej

Nazwa zajęć: Teoretyczne podstawy kształcenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii kształcenia
- posiada podstawową wiedzę na temat wybranych koncepcji kształcenia w poszczególnych epokach historycznych
- zna wszystkie elementy procesu nauczania – uczenia się i zna zasady ich doboru lub formułowania
- potrafi zaplanować jednostkę dydaktyczną, właściwie określając jej cele i poprawnie dobierając metody nauczania i środki dydaktyczne
- potrafi wskazać przyczyny niepowodzeń szkolnych oraz zastosować właściwe metody ich likwidacji
- stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normy etyczne
- Korzysta ze źródeł literaturowych

Treści programowe dla zajęć:

- Kształcenie pojęcie i zakres wieloznaczności.
- Tradycyjne i potoczne rozumienie kształcenia na gruncie nauk o edukacji.
- Współczesne rozumienie kształcenia w polskiej pedagogice – kształcenie w obszarze zainteresowań dydaktyki – Czesław Kulisiewicz, Wincenty Okoń.
- Sytuacja dydaktyczno-wychowawcza jako podstawowa kategoria analizy i konstruowania procesu kształcenia
- Treści kształcenia. Źródła treści kształcenia, kryteria oraz zasady doboru treści kształcenia, układy treści kształcenia.
- Metody nauczania – uczenia się w praktyce. Metody stymulujące myślenie uczniów i metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy. Metoda projektów. Praca metodami poszukującymi (debata, metaplan, drzewko decyzyjne, mapy umysłu)
- Powodzenia i niepowodzenia ucznia w procesie kształcenia.

Nazwa zajęć: Warsztat komunikacji interpersonalnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- wie czym jest komunikacja interpersonalna i jaka jest jej rola
- zna zasady skutecznej komunikacji interpersonalnej, potrafi wskazać jej rolę w pracy pedagoga
- stosuje zasady komunikacji
- zna zasady komunikacji w grupie (z uwzględnieniem procesu grupowego)
- ma świadomość własnych kompetencji i barier w relacjach społecznych przekładających się na proces komunikacji
- potrafi przeprowadzić krótki fragment warsztatu na temat wybranego aspektu komunikacji interpersonalnej
- zna zasady skutecznej komunikacji i etyki pracy pedagoga

Treści programowe dla zajęć:

- Rola komunikacji w autoprezentacji
- Modele komunikacji, fazy procesu komunikacyjnego, style komunikacji
- Skuteczna a nieskuteczna komunikacja – zasady, bariery
- Nadawca, odbiorca – zakres umiejętności
- Inteligencja emocjonalna – emocje w komunikacji, umiejętność ich rozpoznawania i okazywania. Empatia i asertywność w pracy pedagoga
- Fazy procesu grupowego, role grupowe, zasady wpływu społecznego
- Zajęcia warsztatowe – prowadzone przez grupy studentów (wybrany wcześniej fragment warsztatu komunikacji)
- Zajęcia warsztatowe – prowadzone przez grupy studentów (wybrany wcześniej fragment warsztatu komunikacji)
- Podsumowanie zajęć i ocena

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do edukacji inkluzywnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
- zna i rozumie rodzaje więzi społecznych i rządzące nimi prawidłowości istotne z punktu widzenia procesów edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych osób z niepełnosprawnością
- potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- jest gotów/a do doceniania znaczenia pedagogiki specjalnej dla rozwoju osoby z niepełnosprawnością, jej prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga specjalnego

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie edukacji włączającej i jego implikacje
- Pojęcie i podstawy wykluczenia społecznego
- Zmiana paradygmatyczna w naukach społecznych i w pedagogice specjalnej
- Teoria społecznych porównań L. Festingera, koncepcja doktryny przynależności R.K. Mertona, teoria naznaczania społecznego E. Lemerta, teoria reprodukcji kulturowej P. Bourdieu – w wyjaśnianiu procesów wykluczania-włączania
- Stereotyp-stygmat-piętno
- Postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością, zaburzeniami, zakłóceniami rozwoju
- Idea edukacji integracyjnej

Nazwa zajęć: Aktywizacja społeczno - zawodowa osób z niepełnosprawnością

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi określić trudnościami w aktywizacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Zna zadania i cele doradztwa zawodowego skierowanego do osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Potrafi zdiagnozować możliwości aktywizacji zawodowej i społecznej osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności (zna podstawowe narzędzia pracy doradcy zawodowego)
- Zna możliwości aktywizacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Zna rolę i możliwości wsparcia ze strony doradcy zawodowego pracującego z osobami z niepełnosprawnościami
- Potrafi wskazać instytucje wspierające aktywizację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami
- Zna uregulowania prawne gwarantujące równy dostęp do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami

Treści programowe dla zajęć:

- Specyfika funkcjonowania zawodowego i społecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Prawo pracy wobec osób z niepełnosprawnościami (przepisy w Polsce i UE)
- Główne bariery aktywizacji zawodowej i społecznej pracy osób z niepełnosprawnościami
- Zatrudnianie osób niepełnosprawnych – szanse i trudności dla pracodawców i osób z niepełnosprawnościami, Możliwości aktywizacji pozazawodowej
- Poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnościami – sieć instytucji doradztwa (w tym poradnictwo zdalne)
- Możliwości aktywizacji pozazawodowej osób z niepełnosprawnością - główne narzędzia pracy doradcy
- Kompetencje doradcy zawodowego świadczącego usługi osobom z niepełnosprawnościami

Nazwa zajęć: Podstawy kształcenia specjalnego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie pojęcia: proces kształcenia specjalnego, proces kształcenia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- Zna systemy, metody oraz formy kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności
- Potrafi analizować i tworzyć odpowiednie warunki dla realizacji zasad dydaktyki specjalnej w procesie kształcenia
- Potrafi przygotować i prawidłowo zastosować indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne
- Zna i rozumie zasady dydaktyki specjalnej oraz potrafi je wykorzystać dla planowania działań edukacyjnych na dalszych etapach kształcenia dziecka

Treści programowe dla zajęć:

- Istota diagnozy psychopedagogicznej w kontekście funkcjonowania osób z trudnościami w uczeniu się i specyficznymi trudnościami w uczeniu się; jej właściwości, rodzaje i zastosowanie w pracy z dziećmi i młodzieżą
- Dydaktyka a dydaktyka specjalna – rozróżnienie terminologiczne. Podstawy kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności.
- Znajomość systemów, metod i form kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności
- Charakterystyka zasad dydaktyki specjalnej i ich wykorzystanie w procesie przygotowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych
- Wykorzystanie zasad dydaktyki specjalnej dla planowania kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności, na dalszych etapach edukacji

Nazwa zajęć: **Podstawy kształcenia specjalnego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie pojęcia: proces kształcenia specjalnego, proces kształcenia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- Zna systemy, metody oraz formy kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności
- Potrafi analizować i tworzyć odpowiednie warunki dla realizacji zasad dydaktyki specjalnej w procesie kształcenia
- Potrafi przygotować i prawidłowo zastosować indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne
- Zna i rozumie zasady dydaktyki specjalnej oraz potrafi je wykorzystać dla planowania działań edukacyjnych na dalszych etapach kształcenia dziecka

Treści programowe dla zajęć:

- Istota diagnozy psychopedagogicznej w kontekście funkcjonowania osób z trudnościami w uczeniu się i specyficznymi trudnościami w uczeniu się; jej właściwości, rodzaje i zastosowanie w pracy z dziećmi i młodzieżą
- Dydaktyka a dydaktyka specjalna – rozróżnienie terminologiczne. Podstawy kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności.
- Znajomość systemów, metod i form kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności
- Charakterystyka zasad dydaktyki specjalnej i ich wykorzystanie w procesie przygotowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych
- Wykorzystanie zasad dydaktyki specjalnej dla planowania kształcenia dzieci z zaburzeniami rozwoju i różnymi rodzajami niepełnosprawności, na dalszych etapach edukacji

Nazwa zajęć: **Międzynarodowe doświadczenia edukacji integracyjnej i włączającej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie strukturę i funkcję systemu edukacji osób z niepełnosprawnością, wybrane systemy edukacyjne innych krajów
- zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
- potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnością
- potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi
- jest gotów/a do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata

Treści programowe dla zajęć:

- Historyczny przegląd działań międzynarodowych na rzecz edukacji włączającej
- Edukacja włączająca jako koncepcja skoncentrowana na dziecku/uczniu ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnością
- Modele edukacji włączającej na świecie
- Diagnoza barier edukacji włączającej w doświadczeniach międzynarodowych
- Uwarunkowania szans powodzenia działań włączających
- Kształcenie kadr dla edukacji włączającej
- Edukacja włączająca jako edukacja skoncentrowana na każdym uczniu
- Edukacja włączająca w badaniach naukowych: uczeń, nauczyciel, rodzic

Nazwa zajęć: Pedagogika resocjalizacyjna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna genezę pedagogiki resocjalizacyjnej, jej miejsce w naukach oraz stosowaną terminologię i klasyfikacje z zakresu nieprzystosowania, niedostosowania i wykolejenia społecznego
- Odtwarza historię rozwoju praktyki resocjalizacyjnej w Polsce i na świecie
- Potrafi scharakteryzować zjawiska niedostosowania społecznego w podstawowych instytucjach socjalizacji i wychowania takich, jak: rodzina, grupa rówieśnicza i szkoła.
- Potrafi scharakteryzować genezę i rozwój współczesnych koncepcji i systemów resocjalizacji
- Zna podstawowe zasady i metody wykorzystywane w oddziaływaniach resocjalizacyjnych wobec osób nieletnich
- Zna problemy wychowania instytucjonalnego dotyczące osób nieletnich
- Potrafi opisać proces resocjalizacji nieletnich sprawców czynów karalnych w środowisku otwartym i zamkniętym

Treści programowe dla zajęć:

- Zapoznanie studenta z genezą pedagogiki resocjalizacyjnej, jej miejscem w naukach społecznych oraz stosowaną terminologią i klasyfikacjami z zakresu nieprzystosowania, niedostosowania i wykolejenia społecznego
- Zapoznanie studenta historią rozwoju praktyki resocjalizacyjnej w Polsce i na świecie
- Przekazanie studentowi wiedzy na temat zjawisk niedostosowania społecznego i wykolejenia przestępczego, w podstawowych instytucjach socjalizacji i wychowania takich, jak: rodzina, grupa rówieśnicza i szkoła.
- Przekazanie wiedzy na temat genezy i rozwoju współczesnych koncepcji i systemów resocjalizacji
- Zapoznanie studenta z zasadami i metodami wykorzystywanymi w oddziaływaniach profilaktycznych i resocjalizacyjnych, readaptacyjnych oraz roli społeczności lokalnej w tym zakresie
- Przedstawienie studentom problematyki związanej z wychowaniem instytucjonalnym osób nieletnich i dorosłych
- Zaprezentowanie studentom procesu resocjalizacji nieletnich sprawców czynów karalnych

Nazwa zajęć: Podstawy interwencji kryzysowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada widzę na temat podstawowych pojęć – sytuacja stresująca, trudna, krytyczna, kryzys normatywny i nienormatywny, zasoby, zmaganie się z kryzysem itp. Potrafi zidentyfikować potencjalnie sytuacje kryzysowe w biegu życia jednostki (odnosić to do doświadczeń własnych, znanych z literatury, filmu). Potrafi na podstawie fragmentów filmu (np. Nad życie i inne), wskazać różnego rodzaju kryzysy (ciąża, choroba, zawarcie małżeństwa) dostrzega współwystępowanie kryzysów normatywnych i nienormatywnych w jednym czasie, potrafi dokonać charakterystyki sposobów radzenia sobie z kryzysem osób bezpośrednio i pośrednio nim dotkniętych.
- Potrafi dokonać analizy indywidualnych przypadków osób w kryzysie (np. ciąża w wieku nastoletnim-perspektywa nastolatki, ojca dziecka, rówieśników, rodziców, nauczycieli. Utrata sprawności. Rozwód –perspektywa dziecka, rodzica, pedagoga szkolnego). Zdaje sobie sprawę z wielowymiarowości sytuacji kryzysowej.
- Zna mikro oraz makro uwarunkowania sytuacji kryzysowych. Dostrzega społeczne i indywidualne konsekwencje sytuacji kryzysowych. Potrafi wskazać adresatów działań interwencyjnych (np. na przykładzie forów internetowych) i potencjalną sieć wsparcia.
- Posiada wiedzę na temat organizowania i wzmacniania w środowisku szkolnym zasobów osobistych oraz społecznych i ich roli profilaktycznej i pomocowej w przypadku wystąpienia kryzysów różnego pochodzenia.
- Nabył podstawą wiedzę na temat instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego systemu wsparcia w sytuacjach kryzysowych
- Świadomy jest konieczności ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, podejmowania działań mających na celu ustawiczne uczenie się.

Treści programowe dla zajęć:

- Sytuacja, wydarzenie kryzysowe-rozstrzygnięcia terminologiczne. Analiza własnej biografii pod kątem wydarzeń trudnych. Projekcja fragmentów filmu Nad życie, który ilustruje różnego rodzaju kryzysy (ciąża, choroba, zawarcie małżeństwa) współwystępowanie kryzysów normatywnych i nienormatywnych w jednym czasie, sposoby radzenia sobie osób bezpośrednio i pośrednio dotkniętych kryzysem.

- Analiza indywidualnych przypadków osób w kryzysie (np. ciąża w wieku nastoletnim-perspektywa nastolatki, rówieśników, rodziców, nauczycieli. Rozwód – perspektywa dziecka, rodziców, pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy).
- Mikro oraz makro uwarunkowania sytuacji kryzysowych. Społeczne oraz indywidualne konsekwencje sytuacji kryzysowych. Analiza cyberprzestrzeni – wskazanie adresatów działań interwencyjnych i potencjalnej sieci wsparcia.
- Szkolna profilaktyka i interwencja w sytuacjach kryzysowych. Zasoby osobiste oraz społeczne i ich rola profilaktyczna i interwencyjna w przypadku wystąpienia kryzysów różnego pochodzenia.
- Instytucjonalny i pozainstytucjonalny system wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Analiza stron www ośrodków pomocowych i interwencyjnych.

Nazwa zajęć: Psychologia społeczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student potrafi:

- określić przedmiot oraz zadania psychologii społecznej
- powiedzieć jakie są i na czym polegają metody badań stosowane w psychologii społecznej
- wykazać się wiedzą na temat formułowania przez ludzi sądów o sobie i innych oraz tworzenia wyjaśnień
- wytłumaczyć czym są konformizm, perswazja i interakcje grupowe oraz rozpoznać formy nacisku społecznego
- wskazać źródła zarówno pozytywnych jak i negatywnych stosunków społecznych
- zaproponować praktyczne rozwiązania omawianych problemów społecznych
- aktywnie współdziałać podczas pracy w grupie inspirując dyskusje nad zagadnieniami psychologii społecznej

Treści programowe dla zajęć:

- Przedmiot i zadania psychologii społecznej jako dziedziny nauki.
- Metody badawcze stosowane na gruncie psychologii społecznej – metoda obserwacyjna, korelacyjna i eksperymentalna.
- Rozumienie siebie - „ja” w rzeczywistości społecznej.
- Spostrzeganie społeczne – jak dochodzimy do rozumienia innych ludzi
- Poznanie społeczne – w jaki sposób myślimy o świecie społecznym.
- Wpływ społeczny: konformizm, perswazja, wpływ grupy
- Relacje społeczne: uprzedzenia, agresja, atrakcyjność interpersonalna, altruizm.
- Rola stosowanej psychologii społecznej.

Nazwa zajęć: Rehabilitacja społeczno- zawodowa osób z niepełnosprawnością

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi określić trudnościami w funkcjonowaniu zawodowym osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Zna zadania i cele doradztwa zawodowego skierowanego do osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Potrafi zdiagnozować możliwości w zatrudnieniu osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności (zna podstawowe narzędzia pracy doradcy zawodowego)
- Zna możliwości zatrudniania osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Zna rolę i możliwości wsparcia ze strony doradcy zawodowego pracującego z osobami z niepełnosprawnościami
- Potrafi wskazać instytucji wspierające zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami
- Zna uregulowania prawne gwarantujące równy dostęp do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami

Treści programowe dla zajęć:

- Specyfika funkcjonowania zawodowego osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Prawo pracy wobec osób z niepełnosprawnościami (przepisy w Polsce i UE)
- Główne bariery wejścia na rynek pracy osób z niepełnosprawnościami
- Zatrudnianie osób niepełnosprawnych – szanse i trudności dla pracodawców i osób z niepełnosprawnościami
- Poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnościami – sieć instytucji doradztwa (w tym poradnictwo zdalne)
- Główne narzędzia pracy doradcy zawodowego
- Kompetencje doradcy zawodowego świadczącego usługi osobom z niepełnosprawnościami

Nazwa zajęć: Podstawy diagnostyki psychopedagogicznej/ Diagnostyka psychopedagogiczna w edukacji

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie cele, zadania, zasady prowadzenia, uwarunkowania, elementy diagnozy psychopedagogicznej.
- Zna i rozumie założenia podstawowych koncepcji, modeli diagnozy psychopedagogicznej.
- Zna i rozumie zadania diagnozy psychopedagogicznej ucznia z niepełnosprawnością intelektualną.
- Potrafi dostrzegać i analizować wskaźniki trudności i źródła problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością;
- Potrafi opracować plan postępowania diagnostycznego, interpretować wyniki procesu diagnozowania, formułować zalecenia dla edukacji i rehabilitacji.
- Potrafi pracować w zespole, sprawnie porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki specjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów.
- Jest gotów do wzięcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, za osoby, dla których dobra stara się działać; podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
- Jest gotów doskonalić warsztat umiejętności diagnostycznych, ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego
- Jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych, indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie diagnozowania psychopedagogicznego.

Treści programowe dla zajęć:

- Modele diagnozy: nozologiczny, funkcjonalny, psychospołeczny. Diagnostyka jako proces i wynik procesu. Etapy i modele postępowania diagnostycznego.
- Koncepcje diagnozy w projektowaniu działań rehabilitacyjnych i resocjalizacyjnych: koncepcje diagnozy pozytywnej i diagnozy dla rozwoju I. Obuchowskiej, koncepcja protodiagnozy klinicznej S. Kowalika i J. Brzezińskiego, koncepcja diagnozy problemowej S. Kowalika.
- Metody diagnostyczne - rozmowa, obserwacja, metody kwestionariuszowe, metody projekcyjne. Narzędzia diagnozy pedagogicznej
- Ocena kliniczna w okresie niemowlęctwa i wczesnego dzieciństwa i kierunki wspomagania.
- Diagnostyka sytuacji szkolnej dziecka, środowiska rodzinnego, niepełnosprawności intelektualnej; obszary pomocy.
- Diagnostyka poziomu rozwoju funkcji percepcyjno-motorycznych, funkcjonowania emocjonalnego i dojrzałości społecznej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, płaszczyzny edukacji i rehabilitacji.
- Analiza terminologii stosowanej w orzeczeniach psychologicznych, pedagogicznych. Formułowanie zaleceń i wskazań dla edukacji i rehabilitacji
- Etyczne problemy diagnozowania

Nazwa zajęć: Dziecko/uczeń z doświadczeniem migracji w edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie kulturowe uwarunkowania procesów edukacyjnych strategie i konsekwencje migracji dla rozwoju i funkcjonowania dziecka/ucznia.
- Zna i rozumie specyfikę funkcjonowania środowisk wychowawczych doświadczających migracji i procesów w nich zachodzących
- Dostrzega potrzebę organizacji integracyjnych i inkluzywnych działań służących adaptacji społecznej i edukacyjnej dziecka z doświadczeniami migracji.
- Potrafi rozpoznawać i analizować zagrożenia, złożone problemy edukacyjne, wychowawcze ucznia z doświadczeniem migracji a także projektować działania o charakterze profilaktycznym, antydyskryminacyjnym na terenie szkoły i środowiska.
- Jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; wykazywania aktywności, podejmowania trudu i podejmowania indywidualnych i zespołowych działań ukierunkowanych na tworzenie środowiska włączającego, wielokulturowego, sprzyjającego adaptacji dziecka z doświadczeniami migracji.
- Jest gotów do postępowania w sposób profesjonalny i etyczny dostrzegania dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych

Treści programowe dla zajęć:

- Migracje zarobkowe. Etapy procesu migracji. Struktura opieki, relacje a strategię migracyjne rodzin.
- Sieroctwo migracyjne – stereotyp „eurosieroctwa” a sytuacja rówieśnicza i edukacyjna ucznia.
- Rodzina transnarodowa. Sytuacja edukacyjna dzieci z rodzin transnarodowych.
- Wsparcie uczniów cudzoziemskich w polskich szkołach: model separacyjny vs inkluzywny.
- Zadania szkoły i rola pedagoga/nauczyciela w procesie adaptacji ucznia powracającego z zagranicy.
- Zagrożenia dyskryminacyjne ucznia-migranta. Edukacja antydyskryminacyjna. Modele edukacji wielokulturowej.
- Dziecko uchodźca w szkole polskiej – konteksty i wyzwania edukacyjne.

Nazwa zajęć: Kultura organizacyjna szkoły włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna pojęcia związane z kulturą organizacyjną szkoły, klimatem szkoły oraz znaczenie poszczególnych wymiarów dla wysokiej jakości edukacji włączającej.
- potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych związanych z tworzeniem kultury organizacyjnej szkoły (w kontekście edukacji włączającej) oraz prognozować przebieg ich rozwiązywania a także przewidywać ich skutki w szczególności w odniesieniu do dzieci z trudnościami w uczeniu się i zaburzeniami w zachowaniu
- Rozumie znaczenie kultury organizacyjnej i jej wpływu na procesy istotne dla edukacji włączającej, odznacza się rozwagą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych profilaktycznych i interwencyjnych dotyczących zjawiska przemocy rówieśniczej
- Jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne

Treści programowe dla zajęć:

- Kultura organizacyjna szkoły – składowe koncepcji. Cele szkoły. Oczekiwania państwa wobec szkoły
- Klimat społeczny szkoły. Koncepcja Moosa.
- Przywództwo edukacyjne jako istotny czynnik kształtujący szkołę. Przywództwo rozproszone.
- Higiena psychiczna nauczyciela. Funkcjonowanie psychospołeczne nauczycieli. Wsparcie społeczne ze strony dyrektora i współpracowników. Sieć szkół promujących zdrowie Światowej Organizacji Zdrowia.
- Koncepcja szkoły środowiskowej. Współpraca z otoczeniem w kontekście edukacji włączającej.
- Inkluzja jako ważny cel funkcjonowania szkoły. Przegląd dobrych praktyk.

Nazwa zajęć: Pedagogika młodzieży

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi zdefiniować pedagogikę młodzieży i umiejscowić ją w obszarze nauk społecznych, potrafi zdefiniować pojęcie młodzieży oraz młodość w aspekcie biologicznym, pedagogicznym, psychologicznym, socjologicznym.
- Potrafi przybliżyć wiedzę na temat współczesnych teorii młodzieży.
- Potrafi scharakteryzować młodość jako etap życia człowieka w kontekście przemian współczesnego świata.
- Potrafi dokonać rekonstrukcji badań na temat funkcjonowania współczesnej młodzieży .
- Posiada wiedzę i rozpoznanie w zjawiskach związanych z rozwojem kultury młodzieżowej.
- Potrafi opisać funkcjonowanie i rolę młodzieży w środowisku szkolnym, rodzinnym i rówieśniczym oraz w sferze publicznej.
- Posiada wiedzę i rozpoznanie w kategorii młodzieży jako podmiocie zmiany społecznej.
- Potrafi analizować i krytycznie odnosić się do wybranych badań nad młodzieżą oraz do literatury przedmiotu.

Treści programowe dla zajęć:

- Miejsce pedagogiki młodzieży w obszarze nauk społecznych. Rozważania definicyjne nad pojęciem młodzieży oraz młodość w aspekcie biologicznym, psychologicznym, pedagogicznym oraz socjologicznym.
- Teorie młodzieży w ujęciu socjologicznym: strukturalny funkcjonalizm, teorie antropologiczno-socjologiczne, kulturowo-antropologiczne, społeczno-psychologiczne, teoria pokolenia. Współczesne teorie młodzieży (globalny nastolatek, zablokowana generacja, pokolenie prekariuszy, „oburzeni”, pokolenie X,Y,Z)

- Młodość jako etap życia człowieka w kontekście przemian współczesnego świata. Wykorzystanie i integrowanie wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki młodzieży w celu analizy złożonych socjopedagogicznych problemów okresu adolescencji.
- Doniesienia badawcze na temat funkcjonowania współczesnej młodzieży (orientacje życiowe, style życia, tożsamość młodzieży) oraz perspektywy badawcze w badaniach pedagogicznych nad młodzieżą
- Kultura młodzieżowa jako kategoria pojęciowa i badawcza. Wstępna charakterystyka kultury młodzieżowej. Specyfika dyskursu w kulturze młodzieżowej. Kultura dominująca a kultura młodzieżowa. Kultura młodzieżowa a subkultury.
- Funkcjonowanie i rola młodzieży w środowisku szkolnym (grupy rówieśnicze, relacje uczeń-nauczyciel, instytucje młodzieżowe), rodzinnym (relacje rodzic –dziecko, relacje międzygeneracyjne) i rówieśniczym (grupy nieformalne i wpływ rówieśników na zachowanie młodzieży) oraz w sferze publicznej (współuczestnictwo i współdziałanie młodzieży jako orientacja prorozwojowa, tożsamość obywatelska młodzieży). Młodzież w różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfika i procesy w nich zachodzące.
- Młodzież jako podmiot zmiany społecznej. Miejsce młodzieży w procesie przemian społecznych. Orientacje prorozwojowe młodzieży w badaniach socjopedagogicznych.
- Młodzież jako przedmiot badań

Nazwa zajęć: **Podstawy poradnictwa społecznego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat poradnictwa społecznego – potrafi dokonać rozstrzygnięć terminologicznych. Zna rodzaje pomocy i wsparcia społecznego). Potrafi wskazać różnice między opieką a pomocą. Zna rodzaje poradnictwa i ich charakterystykę.
- Potrafi wskazać podstawowe obszary działań poradniczych oraz główne podmioty działań pomocowych i poradniczych. Potrafi przedstawić klasyfikację trudności życiowych. Potrafi dokonać analizy wybranych przypadków, wykorzystując przy tym wiedzę teoretyczną i praktyczną.
- Zna wybrane instytucje wsparcia społecznego i poradnictwa na poziomie krajowym i lokalnym. Potrafi dokonać analizy monograficznej ich funkcjonowania.
- Zna tradycyjne i alternatywne formy poradnictwa. (Coaching, tutoring i cyberporadnictwo).
- Zna uwarunkowania profesjonalnych i nieprofesjonalnych działań pomocowych. Zna i potrafi zastosować podstawowe metody, techniki, formy pracy z osobami znajdującymi się w sytuacji wymagającej poradnictwa i wsparcia.
- Potrafi dokonać ewaluacji skuteczności działań poradniczych.

Treści programowe dla zajęć:

- Poradnictwo społeczne - rozstrzygnięcia terminologiczne. Rodzaje pomocy i wsparcia społecznego (perspektywa funkcjonalna i strukturalna). Różnice między opieką a pomocą. Rodzaje poradnictwa.
- Obszary działań poradniczych. Główne podmioty działań pomocowych i poradniczych: jednostki w biegu życia (dzieci, młodzież dorośli, seniorzy) oraz grupy społeczne w swojej dynamice rozwojowej (rodzina, grupa rówieśnicza, społeczność lokalna). Klasyfikacja trudności życiowych. Analiza specyficznych sytuacji porady (rozpoznanie problemu, poszukiwanie rozwiązań, udzielanie porady. Analiza wybranych przypadków – sytuacje trudne w biografii wskazujące na zapotrzebowanie na działania pomocowe.
- Wybrane instytucje wsparcia społecznego i poradnictwa na poziomie krajowym i lokalnym. Analiza monograficzna ich funkcjonowania – podstawy formalno-prawne, cele i zadania, beneficjenci działań pomocowych metody i formy pomocy, sposób organizacji pomocy, kadra. Analiza SWOT.
- Nowe zjawiska związane z rozwojem poradnictwa. Coaching, tutoring i jego zastosowanie w rozwijaniu potencjału jednostki. Analiza wybranych poradników pisemnych i/lub programów medialnych o specyfice pomocowej. Analiza zjawiska poradnictwa i wsparcia społecznego on line (cyberporadnictwo) – wybrane fora internetowe (lub inne media społecznościowe) skoncentrowane na świadczeniu pomocy w sytuacjach stresujących, trudnych, krytycznych. Profesjonalne doradzenie on Line
- Warsztat p
- omagającego. Uwarunkowania profesjonalnych i nieprofesjonalnych zachowań pomocowych. Metody, techniki, formy pracy z osobami znajdującymi się w sytuacji wymagającej poradnictwa i wsparcia Relacje pomaganie – zaufanie interpersonalne. Wartości i postawy pomagającego.
- Psychopedagogiczna gotowość podmiotu do wprowadzania zmian w kontekście poradnictwa i wsparcia społecznego. Teoria Howela świadomej i nieświadomej kompetencji. Ewaluacja skuteczności działań poradniczych.

Nazwa zajęć: Praktyka kierunkowa

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna specyfikę cele i zadania szkolnictwa dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w Polsce
- Zna obowiązującą dokumentację w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością
- Rozumie i charakteryzuje podstawowe zasady i mechanizmy prowadzenia zajęć szkolnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością
- Potrafi pisać arkusze obserwacyjne zajęć szkolnych na różnych etapach edukacyjnych
- stosuje zasady etyczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy z dziećmi w wieku szkolnym

Treści programowe dla zajęć:

- Zapoznanie się z funkcjonowaniem szkoły podstawowej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością
- Zapoznanie się z obowiązującą dokumentacją w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością
- Przygotowanie dokumentacji praktyki formalno-merytorycznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością
- Obserwacja zajęć szkolnych (zajęć zintegrowanych, przedmiotowych, świetlicowych, specjalistycznych)

Nazwa zajęć: Przygotowanie do praktyki – praktyki kierunkowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Zna cele i założenia praktyki w szkole dla uczniów z niepełnosprawnością
Potrafi pisać arkusze obserwacji, konspekty zajęć szkolnych na różnych etapach edukacyjnych
Potrafi sporządzić dokumentację z praktyki w szkole dla uczniów z niepełnosprawnością
Prawidłowo interpretuje informacje z dokumentacji dotyczącej dziecka i informacji od rodziców i specjalistów

Treści programowe dla zajęć:

Cele i założenia praktyki w szkole dla uczniów z niepełnosprawnością
Program praktyki
Przygotowanie dokumentacji praktyki formalno-merytorycznej
Przygotowanie do obserwacji zajęć.

Nazwa zajęć: Psychologia edukacji

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe zagadnienie i teorie psychologii edukacji
- Zna wpływ edukacji na rozwój psychiczny jednostki
- Rozumie znaczenie roli różnych czynników wpływających na funkcjonowanie ucznia w szkole
- Zna znaczenie procesu wychowania w świetle różnych teorii psychologicznych i pedagogicznych
- Rozumie podstawowe błędy i trudności wychowawcze
- Rozumie rolę psychologa w szkole

Treści programowe dla zajęć:

- Psychologia edukacji – wprowadzenie. Przedmiot i zadania psychologii wychowawczej i psychologii kształcenia. Psychologia rozwoju człowieka a psychologia wychowawcza
- Edukacja a rozwój. Metafory rozwoju. Ideologie wychowania. Cele wychowania
- Podmiotowość w wychowaniu. Podmiotowość jako cel wychowania. Człowiek jako byt formowany i aktywnie formujący się
- Dialog w szkole. Dialog edukacyjny i jego znaczenie. Zasady prowadzenia dialogu
- Kształcenie wyzwalające. Istota kształcenia wyzwalającego. Prekursorzy kształcenia wyzwalającego. Antypedagogika
- Wychowanie w świetle psychologii humanistycznej. Uczenie i wychowanie w rozumieniu psychologii humanistycznej. Znaczenie wolności w procesie nauczania
- Zastosowanie teorii poznawczo-rozwojowych w edukacji. Podstawowe założenia teorii poznawczo-rozwojowych. Piageta teoria rozwoju poznawczego i jej implikacje
- Motywowanie uczniów do nauki. Poglądy na motywację. Zasady tworzenia wspólnoty dydaktycznej. Sposoby motywowania uczniów
- Ocenianie szkolnego uczenia się. Metody oceny wyników nauczania. Rola oceny szkolnej
- Trudności i błędy wychowawcze. Uwarunkowania powstawania błędów wychowawczych. Błędy popełniane przez nauczycieli
- Edukacja społeczno-moralna. Wspomaganie rozwoju społecznego. Edukacja moralna w szkole

- Programy antydyskryminacyjne
- Edukacja a płeć
- Rola psychologa w szkole

Nazwa zajęć: Psychologia osobowości

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie źródła i miejsce psychologii osobowości w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk w szczególności z pedagogiką specjalną w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Zna i rozumie prawidłowości i zaburzenia rozwoju i funkcjonowania człowieka, w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym
- Zna i rozumie rodzaje więzi społecznych i wzorców przywiązania, jak również rządzące nimi prawidłowości istotne z punktu widzenia procesów edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych osób z niepełnosprawnością
- Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w szczególności z psychologią osobowości, w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozować i projektować działania praktyczne
- Potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi
- Potrafi pracować w zespole; umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania; potrafi przyjąć rolę lidera w zespole w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Gotów do postępowania w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej; dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, w szczególności w pracy z osobą z niepełnosprawnością; poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych

Treści programowe dla zajęć:

- Psychologia osobowości wśród innych dziedzin szczegółowych psychologii i dziedzin pokrewnych
- Przedmiot psychologii osobowości, misja, główne kontrowersje dotyczące pojęcia osobowości, wybrane definicje osobowości
- Główne nurty teoretyczne w psychologii osobowości: teorie psychodynamiczne, teorie uwypuklające strukturę osobowości, teorie uczenia się, teorie uwypuklające spostrzeganą rzeczywistość, teorie narracyjne
- Powiązania między teoriami osobowości a metodami badania osobowości
- Rozwój osobowości w perspektywie współczesnej teorii przywiązania
- Kontinuum osobowości od typu do zaburzeń osobowości
- Edukacyjne i społeczne implikacje poszczególnych teorii osobowości
- Modele integracji nauki o osobowości – metateoria czy integracja wiedzy

Nazwa zajęć: Socjologia edukacji

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

uzyskuje podstawową wiedzę na temat: miejsca socjologii edukacji w obszarze nauk społecznych; związków socjologii edukacji z innymi dziedzinami wiedzy – przede wszystkim pedagogiką, ale również psychologią czy kulturoznawstwem, poznaje podstawowe pojęcia związane z socjologią edukacji; poznaje główne kierunki współczesnej edukacji i zjawiska z nimi związane.

posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem prac naukowych z zakresu socjologii edukacji
posiada umiejętność dyskusowania na tematy związane z edukacją, prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu socjologii edukacji;
konstruuje dłuższe wypowiedzi ustne w formie indywidualnej prezentacji i/lub głosu w dyskusji na poruszane podczas konwersatorium tematy

gromadzi i wykorzystuje informacje naukowe; systematyzuje wiedzę szczegółową z zakresu socjologii edukacji, posiada umiejętność wyciągania wniosków

posiada umiejętność porównywania różnych koncepcji teoretycznych z zakresu socjologii edukacji
potrafi współpracować w grupie

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie podstawowych pojęć, terminów i koncepcji z zakresu socjologii edukacji

Omówienie zagadnień dotyczących społecznych funkcji współczesnej szkoły oraz uniwersytetu

Omówienie i przedyskutowanie problemów socjalizacyjnej i selekcyjnej funkcji szkoły, stratyfikacyjna rola edukacji

Scharakteryzowanie zjawisk przededukowania i inflacji dyplomu

Scharakteryzowanie ideologii edukacyjnych
Wprowadzenie założeń ukrytego programu nauczania
Omówienie problemów nierówności społecznych i powiązanie ich z procesem edukacyjnym
Wyjaśnienie zjawiska społecznego konstruowania tożsamości młodzieży we współczesnej kulturze

Nazwa zajęć: System diagnozy SEN (ICF, ICD, DSM)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie terminologię, teorię i metodykę pracy subdyscyplin pedagogiki specjalnej
- Zna i rozumie prawidłowości i zaburzenia rozwoju i funkcjonowania człowieka, w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym
- Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozować i projektować działania praktyczne
- Potrafi obserwować, diagnozować i racjonalnie oceniać złożone sytuacje edukacyjne i rehabilitacyjne oraz analizować motywy i wzory ludzkich zachowań
- Jest gotów do doceniania znaczenia pedagogiki specjalnej dla rozwoju osoby z niepełnosprawnością, jej prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga specjalnego

Treści programowe dla zajęć:

- Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych
- Diagnoza funkcjonalna ICD, DSM, ICF
- Potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów z: niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniem wzroku, zaburzeniami słuchu, chorobą przewlekłą, w tym psychiczną.
- Potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów: niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zaburzeniami zachowania i emocji, całościowym zaburzeniem rozwoju, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi (ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się), zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z migracją jednego lub obojga rodziców, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi, wyznaniowymi, oraz uczniów uzdolnionych.
- Diagnoza relacji społecznych w grupach integracyjnych.

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do psychologii osobowości

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie źródła i miejsce psychologii osobowości w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk w szczególności z pedagogiką specjalną w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Zna i rozumie prawidłowości i zaburzenia rozwoju i funkcjonowania człowieka, w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym
- Zna i rozumie rodzaje struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz ich przemiany, a także zachodzące między nimi relacje istotne z punktu widzenia procesów edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych
- Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w szczególności z psychologią osobowości, w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozować i projektować działania praktyczne
- Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnością
- Jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne
- Gotów do postępowania w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej; dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, w szczególności w pracy z osobą z niepełnosprawnością; poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych

Treści programowe dla zajęć:

- Psychologia osobowości wśród innych dziedzin szczegółowych psychologii i dziedzin pokrewnych
- Przedmiot psychologii osobowości, misja, główne kontrowersje dotyczące pojęcia osobowości, wybrane definicje osobowości

- Główne nurty teoretyczne w psychologii osobowości: teorie psychodynamiczne, teorie uwypuklające strukturę osobowości, teorie uczenia się, teorie uwypuklające spostrzeganą rzeczywistość
- Metody badania osobowości i ich związek z teoriami, na gruncie których powstawały
- Jak stajemy się tym kim jesteśmy – wybrane zagadnienia rozwoju osobowości w relacjach interpersonalnych
- Zachowania odbiegające od normy a osobowość
- Implikacje praktyczne poszczególnych koncepcji osobowości
- Perspektywy integracji nauki o osobowości

Nazwa zajęć: Dziecko/uczeń z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju w edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- definiuje i wyjaśnia podstawowe przyczyny trudności w nauce szkolnej dzieci z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju
- Zna zaburzenia rozwoju dzieci z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju, potrafi je zdiagnozować
- rozumie i charakteryzuje podstawowe zasady i mechanizmy prowadzenia zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju w edukacji włączającej
- charakteryzuje i potrafi zastosować metody wspierające rozwój poszczególnych funkcji i umiejętności szkolnych dzieci z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju w edukacji włączającej
- Potrafi pisać zgodnie z przesłankami metodycznymi IPET
- Dobiera metody pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju
- Korzysta ze źródeł literaturowych
- potrafi pracować w zespole, proponuje rozwiązania analizowanych problemów, przedstawia argumenty, uczestniczy w procesie osiągania wspólnych ustaleń
- stosuje zasady etyczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy z dziećmi z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju

Treści programowe dla zajęć:

- Uczeń z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju w Polskim systemie kształcenia
- Diagnoza funkcjonalna dzieci z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju
- Zasady planowania, prowadzenia i ewaluacji zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju w edukacji włączającej
- Metody wspierające rozwój poszczególnych funkcji rozwojowych
- Metody wspierające opanowanie technik szkolnych
- Dobór metod do możliwości i potrzeb dziecka
- Projektowanie zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju
- Problemy uczniów z niepełnosprawnością i całościowymi zaburzeniami rozwoju w edukacji włączającej
- Przygotowanie Indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego dla dziecka z niepełnosprawnością

Nazwa zajęć: Dziecko/uczeń z zaburzeniami zachowania i emocji w edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Definiuje i wyjaśnia podstawowe pojęcia dotyczące zaburzeń zachowania i emocji: emocje, agresja szkolna, bullying, lęk, zaburzenia zachowania, socjoterapia,
- Charakteryzuje grupy uczniów z zaburzeniami zachowania i emocji ich potrzeby i sposób uczenia się oraz problemy
- Charakteryzuje metody i narzędzia do diagnozowania zaburzeń zachowania i emocji
- Charakteryzuje i potrafi zastosować metody wspierające rozwój dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji w edukacji włączającej
- Potrafi pisać zgodnie z przesłankami metodycznymi programy edukacyjne i socjoterapeutyczne dla dzieci/ uczniów z zaburzeniami zachowania i emocji
- Dobiera metody pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka z zaburzeniami zachowania i emocji
- Zna system kształcenia dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji w Polsce i w innych krajach

- Potrafi pracować w zespole, proponuje rozwiązania analizowanych problemów, przedstawia argumenty, uczestniczy w procesie osiągnięcia wspólnych ustaleń
- Stosuje zasady etyczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy z dziećmi z zaburzeniami zachowania i emocji

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawy teoretyczne zaburzenia zachowania i emocji
- Charakterystyka grup uczniów z zaburzeniami zachowania i emocji
- Diagnoza ucznia z zaburzeniami zachowania i/lub emocji. Metody i narzędzia do diagnozowania
- Edukacja dziecka z zaburzeniami zachowania i emocji w Polsce i w wybranych krajach
- Zasady planowania, prowadzenia i ewaluacji zajęć dla uczniów z zaburzeniami zachowania i emocji w edukacji włączającej.
- Metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami zachowania i emocji. Podstawowe założenia socjoterapii
- Problemy dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji
- Przygotowanie programu edukacyjnego dla dziecka z zaburzeniami zachowania i emocji

Nazwa zajęć: Dziecko/uczeń zdolny w edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Definiuje i wyjaśnia podstawowe pojęcia: zdolności, inteligencja, talent, typy uzdolnień i modele zdolności
- Charakteryzuje grupy uczniów zdolnych ich potrzeby i sposób uczenia się oraz problemy
- Charakteryzuje metody i narzędzia do diagnozowania uzdolnień
- Charakteryzuje i potrafi zastosować metody wspierające rozwój dzieci zdolnych w edukacji włączającej
- Potrafi pisać zgodnie z przesłankami metodycznymi programy edukacyjne dla dzieci/ uczniów zdolnych
- Dobiera metody pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka zdolnego
- Zna system kształcenia dzieci zdolnych w Polsce i w innych krajach
- Potrafi pracować w zespole, proponuje rozwiązania analizowanych problemów, przedstawia argumenty, uczestniczy w procesie osiągnięcia wspólnych ustaleń
- Stosuje zasady etyczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy z dziećmi zdolnymi

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie zdolności, inteligencji, talentu, typu uzdolnień i modeli zdolności
- Charakterystyka grup uczniów zdolnych, zróżnicowanie grupy, dzieci z Syndromem Nieadekwatnych Osiągnięć Szkolnych
- Diagnoza ucznia zdolnego. Metody i narzędzia do diagnozowania uzdolnień Sposoby identyfikacji, diagnozy zdolności ucznia w procesie dydaktycznym przez nauczycieli. Sposoby diagnozowania silnych stron ucznia
- Edukacja dziecka zdolnego w Polsce i w wybranych krajach
- Zasady planowania, prowadzenia i ewaluacji zajęć dla dzieci zdolnych w edukacji włączającej.
- Metody pracy z dzieckiem zdolnym. Pojęcie tutoringu szkolnego
- Problemy dzieci zdolnych
- Przygotowanie programu edukacyjnego dla dziecka zdolnego

Nazwa zajęć: Technologie informacyjne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna terminologię dotyczącą technologii informacyjnych
- Posiada wiedzę, dzięki której potrafi dobrać wybrane narzędzia technologii informacyjnych do efektywniejszego wykonywania swoich obowiązków zawodowych
- Umie zastosować nabytą wiedzę z technologii informacyjnych do rozwiązywania problemów praktycznych pojawiających się w zawodzie nauczyciela
- stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normy etyczne
- Korzysta ze źródeł literaturowych

Treści programowe dla zajęć:

- Zasoby WWW w środowisku internetowym - narzędzia do przeszukiwania zasobów.
- Prezentacje z wykorzystaniem PowerPoint
- Arkusz kalkulacyjny Excel - analiza finansowa
- Arkusz kalkulacyjny Excel - graficzna prezentacja danych
- MS Access - wprowadzanie danych i wykorzystanie

Nazwa zajęć: Logopedia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna terminologię i klasyfikację logopedyczną zaburzeń mowy
- Zna przyczyny zaburzeń mowy u dzieci
- Zna charakterystykę zaburzeń mowy u dzieci
- Potrafi współpracować z logopedą i kontynuować zadania logopedy w zakresie wspierania rozwoju mowy dziecka
- Potrafi pracować z dzieckiem w kontakcie „jeden na jeden”
- stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normy etyczne
- Korzysta ze źródeł literaturowych

Treści programowe dla zajęć:

- Klasyfikacja zaburzeń mowy
- Rozwój mowy dziecka
- Słuch - warunki prawidłowego rozwoju, konsekwencje uszkodzenia
- Opóźniony rozwój mowy
- Zaburzenia mowy pochodzenia korowego
- Dyslalia
- Mowa dziecka z autyzmem
- Mowa dziecka z niepełnosprawnością intelektualną
- Mowa dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym
- Rodzina dziecka z zaburzoną mową

Nazwa zajęć: Media w edukacji

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- scharakteryzuje media (środki dydaktyczne) – media audialne, drukowane, audiowizualne oraz multimedia
- wymieni i opíše funkcje i zadania mediów oraz pedagogiki i edukacji medialnej
- omówi mechanizmy oddziaływania mediów
- wymieni i opíše podstawowe elementy procesu komunikowania medialnego, scharakteryzuje komunikowanie niewerbalne,
- wskaże i uzasadni możliwości zastosowania edukacyjno-wychowawczego różnych rodzajów mediów,
- dokona analizy i stworzy raport na temat wybranego komunikatu medialnego o charakterze edukacyjnym,
- ma świadomość wpływu mediów na człowieka

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie, klasyfikacja i funkcje mediów (media jako środki dydaktyczne, kryteria podziału mediów, funkcje mediów, zadania mediów w procesie dydaktycznym); pedagogika medialna
- oddziaływanie i wpływ mediów na odbiorców (mechanizmy oddziaływania mediów)
- podstawowe elementy procesu komunikowania medialnego (schemat procesu komunikowania, efektywność procesu komunikowania, komunikowanie niewerbalne, edukacja szkolna jako forma komunikowania społecznego)
- książka i prasa (typologia, struktura, cechy charakterystyczne, funkcje edukacyjne, zarys rozwoju druku, rodzaje bibliotek, zbiory biblioteczne, analiza czasopism edukacyjnych w Polsce, analiza bibliotek wirtualnych – PBI, wolnelektury.pl)
- radio i media audialne (język radia, typologia audycji, zarys historii mediów audialnych, analiza reportaży i słuchowisk radiowych możliwych do wykorzystania w edukacji)
- telewizja (rys historyczny telewizji, edukacyjne zastosowania telewizji – analiza przykładowych programów edukacyjnych)
- film (język filmu, rodzaje i gatunki filmowe, film dydaktyczny)
- multimedia w edukacji (Internet jako przestrzeń edukacyjna, e-learning, multimedialne programy edukacyjne, edukacyjne zastosowania telefonu komórkowego)

Nazwa zajęć: Pedagogika medialna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zdefiniuje pojęcia: media, środki dydaktyczne, pedagogika i edukacja medialna
- wymieni i opíše funkcje i zadania mediów oraz pedagogiki i edukacji medialnej
- scharakteryzuje mechanizmy oddziaływania mediów (także w odniesieniu do wieku odbiorców), przedstawi wady i zalety wykorzystania mediów w edukacji specjalnej i życiu codziennym

- wymieni i scharakteryzuje potencjalne zagrożenia wynikające z korzystania z mediów
- wskaże i uzasadni możliwości edukacyjno-wychowawcze, terapeutyczne, kulturowe oraz społeczne różnych rodzajów mediów
- omówi wybrane aspekty nowomediálnego wspomagania szkoły specjalnej i przygotuje propozycję wzorcowych rozwiązań
- ma świadomość wpływu mediów na człowieka

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie, klasyfikacja i funkcje mediów (media jako środki dydaktyczne, kryteria podziału mediów, funkcje mediów, zadania mediów w procesie dydaktycznym); pedagogika medialna
- Oddziaływanie i wpływ mediów na odbiorców (mechanizmy oddziaływania mediów)
- Kulturotwórcze i wychowawcze znaczenie mediów w życiu człowieka
- Korzystanie z mediów przez osoby w różnym wieku (rozwój poznawczy, społeczny i emocjonalny a komunikaty medialne)
- Niebezpieczeństwa związane z użytkowaniem Internetu
- Wykorzystanie mediów we wspomaganie funkcjonowania osób z niepełno sprawnościami
- Nowomediálne wspomaganie współczesnej szkoły
- Media w sytuacji trudnej w życiu człowieka

Nazwa zajęć: Podstawy logopedii w zawodzie pedagoga

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna terminologię i klasyfikację logopedyczną zaburzeń mowy
- Zna przyczyny zaburzeń mowy u dzieci
- Charakteryzuje prawidłowy rozwój mowy
- Potrafi współpracować z logopedą i kontynuować zadania logopedy w zakresie wspierania rozwoju mowy dziecka
- Potrafi zauważyć w trakcie zajęć pedagogicznych podstawowe wady wymowy u dziecka
- Stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normy etyczne
- Korzysta ze źródeł literaturowych

Treści programowe dla zajęć:

- Klasyfikacja zaburzeń mowy
- Rozwój mowy dziecka
- Słuch - warunki prawidłowego rozwoju, konsekwencje uszkodzenia
- Profilaktyka zaburzeń mowy
- Opóźniony rozwój mowy
- Zaburzenia artykulacji
- Ćwiczenia logopedyczne w pracy nauczyciela przedszkola
- Ćwiczenia logopedyczne w pracy nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej
- Współpraca z logopedą
- Współpraca z rodzicami

Nazwa zajęć: Psychologia kliniczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie podstawowe ujęcia definicyjne dotyczące zdrowia i patologii
- Posiada wiedzę i zna działania na rzecz promocji zdrowia i prewencji zaburzeń
- Potrafi dokonać rozróżnienia między stanem zdrowia i choroby jednostki z uwagi na wybrane teorie i koncepcje z obszaru psychologii klinicznej
- Zna i potrafi scharakteryzować główne zaburzenia psychiczne i choroby
- Potrafi dokonywać diagnozy przypadków w zakresie wiedzy potrzebnej pedagogom specjalnym
- Potrafi kontaktować się z osobami z chorobami i zaburzeniami psychicznymi, a także z innymi specjalistami pracującymi z osobami z chorobami i zaburzeniami psychicznymi
- Zna i przestrzega zasad etycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Ujęcia definicyjne dotyczące zdrowia i patologii
- Promocja zdrowia a prewencja zaburzeń – teorie, koncepcje, projekty
- Zdrowie a choroba – wybrane teorie, koncepcje, projekty
- Podstawowa wiedza dotycząca zaburzeń psychicznych i chorób (schizofrenie, choroby afektywne, zaburzenia depresyjne, zaburzenia lękowe, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, zaburzenia pod postacią somatyczną, PTSD, zaburzenia odżywiania się, zaburzenia i dysfunkcje seksualne, uzależnienia – wybrane)

- Diagnoza przypadku
- Znaczenie zasad etyki w pracy z osobami z chorobami i zaburzeniami psychicznymi
- Instytucje, programy i inne materiały (np. strony internetowe) związane z pomocą osobom z zaburzeniami i chorobami psychicznymi

Nazwa zajęć: Dewiacje i problemy społeczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Przedstawić i omówić: różne kryteria normy, definicje dewiacji, hipotezę trójstopniowego oddziaływania norm społecznych
- Przedstawić i omówić poszczególne zjawiska z obszaru dewiacji społecznych oraz aktualizować wiedzę na ich temat
- Przedstawić i omówić poszczególne mechanizmy i zjawiska prowadzące do nasilenia określonych przejawów dewiacji społecznych
- Potrafi wskazać i omówić konsekwencje społeczne poszczególnych zjawisk dewiacyjnych
- Wskazać kulturowe uwarunkowania poszczególnych zjawisk dewiacyjnych
- Potrafi sformułować i opisać właściwą postawę wobec różnych przejawów dewiacji społecznych w oparciu o zasady etyki

Treści programowe dla zajęć:

- Zapoznanie studenta z problematyką stosowania różnych kryteriów normy, definiowania dewiacji
- Przedstawienie studentowi charakterystyki poszczególnych zjawisk dewiacyjnych oraz sposobów zdobywania wiedzy na ich temat m.in. przy wykorzystaniu ICT
- Przedstawienie studentowi obszaru zjawisk występujących w etiologii różnych przejawów dewiacji
- Zapoznanie studenta z problematyką konsekwencji społecznych jakie niosą ze sobą poszczególne zjawiska dewiacji społecznej
- Zapoznanie studenta z problematyką uwarunkowań kulturowych poszczególnych form zachowań dewiacyjnych
- Przedstawienie studentowi wagi przyjmowania właściwych postaw wobec zjawisk dewiacji społecznej dla obniżania społecznych kosztów takich zachowań

Nazwa zajęć: Metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych na etapie wczesnej edukacji

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
- Zna i rozumie, jak funkcjonują na co dzień w różnych rolach szkolnych, społecznych dzieci ze SPE
- Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, a także diagnozować i projektować działania praktyczne
- Potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, praktycznych w zakresie pracy z grupą zróżnicowaną, kierując się przy tym zasadami etycznymi
- Potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych w szczególności w zakresie edukacji wczesnoszkolnej w grupie zróżnicowanej
- Jest gotów do postępowania w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej; dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, w szczególności w pracy z osobą z niepełnosprawnością; poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych

Treści programowe dla zajęć:

- Edukacja wczesnoszkolna w Polsce – jej istota, podstawowe problemy. Cele kształcenia zawarte w podstawie programowej. Istota i aspekty integralnego systemu nauczania początkowego. Holizm w edukacji – integracja, korelacja, synchronizacja, koordynacja, harmonia. Edukacja włączająca.
- Konstruktywistyczna teoria uczenia się. Nauczyciel i uczeń w edukacji wczesnoszkolnej. Powinności nauczyciela i nauczyciela specjalisty edukacji elementarnej w grupie zróżnicowanej.
- Standardy kształcenia zintegrowanego. Cele ogólne, cele szczegółowe oraz zakładane osiągnięcia uczniów, w tym uczniów ze SPE. Treści kształcenia zintegrowanego (polonistyczne, matematyczne, środowiskowe, artystyczne). Strategie osiągania indywidualnych celów kształcenia.

- Formy organizacyjne nauczania zintegrowanego. Praca indywidualna i zbiorowa. Zalety pracy grupowej. Problemy ewaluacji procesu dydaktyczno – wychowawczego. Ocena kształtująca w kontekście wartościowania wysiłku edukacyjnego uczniów.
- Zadania w edukacji zintegrowanej jako podstawowy czynnik wspierający aktywność edukacyjną uczniów. Rodzaje zadań dydaktycznych.
- Etapy pracy w edukacji wczesnoszkolnej - czynniki sprzyjające efektywnemu kształceniu w grupie zróżnicowanej.

Nazwa zajęć: Podstawy psychiatrii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie terminologię, podejścia, uwarunkowania, źródła i miejsce psychiatrii w systemie nauk oraz jej powiązania z innymi dyscyplinami
- Zna kryteria diagnostyczne wybranych chorób i zaburzeń psychicznych, rozumie udział czynników etiologicznych w ich powstawaniu.
- Potrafi dostrzegać i analizować zjawiska społeczne leżące u podstaw problemów zdrowia psychicznego
- Jest gotów do etycznego postępowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Jest gotów do współpracy z otoczeniem i innymi specjalistami pracującymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi

Treści programowe dla zajęć:

- Psychiatria jako nauka, cele, zadania
- Psychopatologia – nazewnictwo, objawy, zespoły
- Etiologia oraz kryteria diagnostyczne wybranych jednostek chorobowych (wg klasyfikacji ICD 10, 11 oraz DSM IV-TR, DSM-5)
- Diagnostyka różnicowa pojawiających się objawów zaburzeń psychicznych u osób z niepełnoprawnością intelektualną. Czynniki zagrażające, prewencyjne, terapia, konsultacje
- Zagrożenia towarzyszące poszczególnym jednostkom chorobowym – samobójstwo, agresja czynna w stosunku do innych osób.
- Ogólne zasady stosowania farmakoterapii, cele, objawy uboczne.
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego

Nazwa zajęć: Podstawy tworzenia indywidualnych programów wsparcia ucznia w edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie, terminologię, teorię i metodykę pracy subdyscyplin pedagogiki specjalnej
- Zna i rozumie, jak funkcjonują na co dzień w różnych rolach szkolnych, społecznych dzieci ze SPE
- Potrafi zastosować w praktyce wiedzę dotyczącą możliwości dokonywania diagnozy dziecka ze SPE i dokonać wyboru ćwiczeń usprawniających jego funkcjonowanie
- Zna i rozumie specyfikę funkcjonowania uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, pomocowej i terapeutycznej ucznia ze SPE w edukacji włączającej
- Potrafi obserwować, diagnozować i racjonalnie oceniać złożone sytuacje edukacyjne i rehabilitacyjne oraz analizować motywy i wzory zachowań uczniów
- Jest gotów do doceniania znaczenia pedagogiki specjalnej dla rozwoju osoby z niepełnosprawnością, jej prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga specjalnego

Treści programowe dla zajęć:

- Diagnoza wielofunkcyjna jako podstawa planowania pracy dydaktyczno wychowawczej
- Zaburzenia rozwojowe i fragmentaryczne deficyty rozwojowe takie jak: (np.: zaburzenia sensoryczne, zaburzenia percepcji słuchowej, zaburzenia percepcji wzrokowej, niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia mowy, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia rozwoju ruchowego, zaburzenia zachowania i funkcjonowania społecznego, odmiennosc kulturowa),
- Analiza zebranego materiału diagnostycznego i tworzenie indywidualnej diagnozy i programu wsparcia ucznia w edukacji włączającej,
- Zadania pedagoga przy tworzeniu diagnozy i programu: prowadzenie dokumentacji; współpraca z zespołem terapeutycznym; współpraca z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną; współpraca z domem rodzinnym osoby;
- Planowanie działań diagnostycznych i terapeutycznych dla przeprowadzenia indywidualnych badań oraz projektowania wsparcia

- Postępowanie terapeutyczne: zasady prowadzenia terapii osób ze SPE, metody stosowane w terapii zaburzeń rozwojowych
- Etapy terapii w indywidualnych przypadkach, czynniki sprzyjające efektywnej terapii.
- Kompetencje terapeuty- nauczyciela, jego warsztat metodyczny

Nazwa zajęć: Kliniczne aspekty psychologii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna rangę i rozumie znaczenie zagadnień klinicznych w psychologii
- Rozumie podstawowe ujęcia definicyjne dotyczące zdrowia i choroby
- Potrafi dokonać rozróżnienia między normą a patologią w obszarach z uwagi na wybrane teorie i koncepcje
- Zna i potrafi scharakteryzować główne zaburzenia psychiczne i choroby
- Potrafi dokonywać diagnozy przypadków w zakresie wiedzy potrzebnej pedagogom specjalnym
- Potrafi kontaktować się z osobami z chorobami i zaburzeniami psychicznymi, a także z innymi specjalistami pracującymi z osobami z chorobami i zaburzeniami psychicznymi
- Zna i przestrzega zasad etycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Zagadnienia kliniczne w psychologii – koncepcje, teorie, zastosowania
- Ujęcia definicyjne dotyczące zdrowia i choroby
- Potrafi dokonać rozróżnienia między normą a patologią w obszarach z uwagi na wybrane teorie i koncepcje
- Podstawowa wiedza dotycząca zaburzeń psychicznych i chorób (schizofrenie, choroby afektywne, zaburzenia depresyjne, zaburzenia lękowe, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, zaburzenia pod postacią somatyczną, PTSD, zaburzenia odżywiania się, zaburzenia i dysfunkcje seksualne, uzależnienia – wybrane)
- Diagnoza przypadku
- znaczenie zasad etyki w pracy z osobami z chorobami i zaburzeniami psychicznymi
- instytucje, programy i inne materiały (np. strony internetowe) związane z pomocą osobom z zaburzeniami i chorobami psychicznymi

Nazwa zajęć: Krytyczne studia nad niepełnosprawnością

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie terminologię, podejścia, uwarunkowania, źródła i miejsce krytycznych studiów nad niepełnosprawnością w systemie nauk oraz ich powiązania z innymi dyscyplinami nauk
- Zna i rozumie znaczenie udziału struktur społecznych i instytucji życia społecznego w określaniu miejsca osoby z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej
- Potrafi dostrzegać i analizować zjawiska społeczne leżące u podstaw problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- Potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów
- Jest gotów do etycznego postępowania wobec osób z niepełnosprawnością
- Jest gotów do współpracy z otoczeniem i grupami realizującymi działania pedagogiczne na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza i problematyka krytycznych studiów nad niepełnosprawnością.
- Niepełnosprawność w społecznym dyskursie. Kulturowe i teoretyczne konteksty niepełnosprawności.
- Modele niepełnosprawności (medyczny a społeczny).
- Doświadczenia mniejszościowe osób z niepełnosprawnością. Ruchy społeczne osób z niepełnosprawnością, aktywizm – performance – protest.
- Opresyjność praktyk normalizacyjnych. Prawa i miejsce osoby z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej.
- Paradygmat emancypacyjny w badaniach nad niepełnosprawnością. Disablism, ableizm, idolatria, inspiracyjne porno (*inspiration porn*), narracyjna proteza (*narrative prosthesis*).
- „Odzyskiwanie obecności” przez osoby z niepełnosprawnością – wizerunek medialny, teatr, sztuki wizualne, narracja, dedyskursywizacja niepełnosprawności.
- Paradygmaty pedagogiki specjalnej a krytyczne studia nad niepełnosprawnością.
- Interdyscyplinarność studiów nad niepełnosprawnością.

Nazwa zajęć: Metodologia nauk społecznych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Zna przedmiotową i metodologiczną specyfikę pedagogiki specjalnej (zna główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych; zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych; rozumie postulat wieloparadygmatyczności prowadzenia badań w pedagogice)
- Zna zasady i normy etyki zawodowej
- Potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych różnej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- Potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi
- Potrafi rozróżnić orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułować problemy badawcze, dobierać adekwatne metody, techniki i konstruować narzędzia badawcze; opracowywać, prezentować, interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki specjalnej
- Jest gotów do ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie metodologii nauk (pojęcie nauki, ogólna metodologia nauki, metodologie szczegółowe, zasady podziałów)
- Odrębność metodologii nauk społecznych (przedmiot i obiekt badań w naukach społecznych, kwestia zapóźnienia)
- Paradygmaty ujmowania i uprawiania nauki (kumulatywizm, antykumulatywizm)
- Pojęcie teorii (teoria a model, funkcje teorii w naukach społecznych, strukturalna koncepcja teorii, funkcjonalna koncepcja teorii)
- Główne stanowiska i antynomia w ujmowaniu rzeczywistości (naturalizm-antynaturalizm, strukturalizm-amorfizm, indywidualizm-antyindywidualizm, historyzm-ahistoryzm, teleologizm-opcja bezkierunkowa)
- Dedukcja a indukcja w naukach empirycznych (rodzaje indukcji, indukcja statystyczna, indukcja analityczna, dedukcja i dedukcjonizm)
- Podziały wielkości w naukach społecznych (fakt-zjawisko-proces, związek a zależność, czynnik a wielkość)
- Główne rodzaje naukowego rozumowania (dowodzenie, wyjaśnianie, sprawdzanie empiryczne, przewidywanie)
- Uzasadnianie w nauce (pojęcie uzasadniania, rodzaje, kryteria podziałów)
- Rozumowanie naukowe a potoczne (wnioskowanie ze wskaźników a interpretacja kulturowa, „obiegowa myśl naukowa”)

Nazwa zajęć: Metody badań pedagogicznych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Zna przedmiotową i metodologiczną specyfikę pedagogiki specjalnej (zna główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych; zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych; rozumie postulat wieloparadygmatyczności prowadzenia badań w pedagogice)
- Zna zasady i normy etyki zawodowej
- Potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych różnej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- Potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi
- Potrafi rozróżnić orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułować problemy badawcze, dobierać adekwatne metody, techniki i konstruować narzędzia badawcze;

opracowywać, prezentować, interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki specjalnej

- Jest gotów do ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego

Treści programowe dla zajęć:

Pedagogika jako nauka praktyczna oraz empiryczna

Etyczne problemy prowadzenia badań empirycznych z udziałem ludzi

Elementy postępowania empirycznego w badaniach pedagogicznych

Pojęcie metody, procedury i techniki badawczej. Wybrane metody i techniki stosowane w badaniach pedagogicznych

Specyfika pomiaru w naukach społecznych. Wartości, kultura a obiektywność poznania i etyka badań

Problemy badawcze i hipotezy w badaniach pedagogicznych. Definicje pojęć, terminy teoretyczne oraz definicje operacyjne

Pojęcie narzędzia: konstrukcja listy poszukiwanych informacji, kwestionariusza, listy dyspozycji

Sytuacja empirycznego badania jako sytuacja społeczna: możliwości oraz bariery

Grupowanie materiału surowego, podstawowe techniki analizy danych empirycznych

Techniki prezentacji danych.

Nazwa zajęć: **Patologie społeczne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi przedstawić i omówić: różne kryteria normy, definicje dewiacji i patologii, hipotezę trójstopniowego oddziaływania norm społecznych
- Potrafi przedstawić i omówić poszczególne zjawiska z obszaru patologii społecznych oraz aktualizować wiedzę na ich temat
- Potrafi przedstawić i omówić poszczególne mechanizmy i zjawiska prowadzące do nasilenia określonych przejawów patologii społecznych
- Potrafi wskazać i omówić konsekwencje społeczne poszczególnych zjawisk dewiacyjnych
- Potrafi wskazać kulturowe uwarunkowania poszczególnych zjawisk dewiacyjnych
- Potrafi sformułować i opisać właściwą postawę wobec różnych przejawów patologii społecznych w oparciu o zasady etyki

Treści programowe dla zajęć:

- Zapoznanie studenta z problematyką stosowania różnych kryteriów normy, definiowania dewiacji i patologii,
- Przedstawienie studentowi charakterystyki poszczególnych zjawisk dewiacyjnych oraz sposobów zdobywania wiedzy na ich temat m.in. przy wykorzystaniu ICT
- Przedstawienie studentowi obszaru zjawisk występujących w etiologii różnych przejawów dewiacji
- Zapoznanie studenta z problematyką konsekwencji społecznych jakie niosą ze sobą poszczególne zjawiska patologii społecznej
- Zapoznanie studenta z problematyką uwarunkowań kulturowych poszczególnych form zachowań dewiacyjnych
- Przedstawienie studentowi wagi przyjmowania właściwych postaw wobec zjawisk patologii społecznej dla obniżania społecznych kosztów takich zachowań

Nazwa zajęć: **Praktyka w zakresie edukacji włączającej - placówka integracyjna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie terminologię używaną w pedagogice specjalnej oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym
- Zna i rozumie cele, organizację i funkcjonowanie specjalnych, integracyjnych i inkluzywnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych
- Potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych różnej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- Potrafi obserwować, diagnozować i racjonalnie oceniać złożone sytuacje edukacyjne i rehabilitacyjne oraz analizować motywy i wzory ludzkich zachowań
- Jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; wykazywania aktywności, podejmowania trudu i podejmowania indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej

Treści programowe dla zajęć:

- Hospitacja zajęć
- Prowadzenie dokumentacji

- Opracowanie scenariusza zajęć
- Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną placówki

Nazwa zajęć: Przygotowanie do praktyk w zakresie edukacji włączającej - placówka integracyjna
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie rodzaje struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz ich przemiany, a także zachodzące między nimi relacje istotne z punktu widzenia procesów edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych
- Zna i rozumie cele, organizację i funkcjonowanie specjalnych, integracyjnych i inkluzywnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych
- Potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych różnej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
- Jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; wykazywania aktywności, podejmowania trudu i podejmowania indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej

Treści programowe dla zajęć:

- Rola praktyki w zakresie edukacji włączającej w placówkach integracyjnych
- Warunki realizacji praktyk w zakresie edukacji włączającej w placówkach integracyjnych
- Zadania ogólne praktykanta
- Rola pedagoga specjalnego w zakresie edukacji włączającej w placówkach integracyjnych

Nazwa zajęć: Psychopatologia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi definiować psychopatologię jako dziedzinę nauki oraz charakteryzować jej przedmiot i zadania
- Potrafi charakteryzować różne podejścia psychologiczne do etiopatogenezy zaburzeń psychicznych i zachowania
- Potrafi wykazać się znajomością podręczników do diagnozy zaburzeń i posłużyć się nimi
- Potrafi charakteryzować zaburzenia osobowości oraz wybrane zaburzenia wczesnodziecięce
- Potrafi rozpoznać objawy i odróżnić kryteria klasyfikacyjne omawianych zaburzeń
- Potrafi powiedzieć o sposobach profilaktyki analizowanych zaburzeń oraz możliwościach ich wczesnego wykrywania
- Potrafi pracować w zespole przy opracowywaniu diagnoz i programów oddziaływań terapeutycznych

Treści programowe dla zajęć:

- psychopatologia jako nauka z pogranicza psychologii i psychiatrii
- etiopatogeneza zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w perspektywie różnych podejść psychologicznych (biologicznego, psychodynamicznego, egzystencjalnego i humanistycznego, behawioralnego, poznawczego, systemowego)
- konstrukcja podręczników klasyfikacji zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania oraz zasady korzystania z nich
- zaburzenia osobowości (paranoiczne zaburzenie osobowości, schizoidalne zaburzenie osobowości, schizotypowe zaburzenie osobowości, antyspołeczne zaburzenie osobowości, zaburzenie osobowości typu borderline, histrioniczne zaburzenie osobowości, narcystyczne zaburzenie osobowości, unikowe zaburzenie osobowości, zależne zaburzenie osobowości, obsesyjno-kompulsyjne zaburzenie osobowości)
- zaburzenia wczesnodziecięce: przebieg procesu przywiązania u dzieci niepełnosprawnych wraz z lękiem separacyjnym i społecznym
- ćwiczenia w konstruowaniu planu prewencji, a także diagnoz oraz terapii dla poszczególnych przypadków indywidualnych w trakcie pracy w grupach

Nazwa zajęć: Wczesne wspomaganie rozwoju

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie podstawowe ujęcia definicyjne wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz pojęcia pokrewne
- Zna teoretyczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami i zagrożonych niepełnosprawnością
- Potrafi scharakteryzować cele, zadania i zasady wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

- Wyjaśnia specyfikę współczesnych modeli wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Rozumie rolę rodziców i rodziny w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci z niepełno sprawnościami
- Potrafi scharakteryzować elementy modelu wczesnego wspomaganie rozwoju skoncentrowanego na relacjach rodzice – dziecko
- Potrafi opracować scenariusz wizyty domowej
- Wyjaśnia specyfikę metod przygotowujących rodziców do wspomaganie rozwoju dziecka
- Zna programy przygotowujące specjalistów do współpracy z rodzicami

Treści programowe dla zajęć:

- Wybrane ujęcia definicyjne wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Teoretyczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Cele, zasady i zadania wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Wybrane modele wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Rola środowiska rodzinnego w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Model wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka skoncentrowanego na interakcjach rodzice – dziecko
- Wizyty domowe jako podstawowa forma współpracy specjalistów z rodzicami w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Przygotowanie rodziców do wspomaganie rozwoju dziecka
- Przygotowanie specjalistów do współpracy z rodzicami

Nazwa zajęć: Współpraca z rodzicami/prawnymi opiekunami w edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna pojęcia związane z funkcjonowaniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w grupie zróżnicowanej
- potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych związanych z budowaniem właściwych relacji w grupie zróżnicowanej. Potrafi prognozować przebieg ich rozwiązywania a także przewidywać ich skutki w szczególności w odniesieniu do dzieci z trudnościami w uczeniu się i zaburzeniami w zachowaniu
- Rozumie znaczenie wychowawcze budowania programów wspierających pozytywne relacje w grupie zróżnicowanej, odznacza się rozwagą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych profilaktycznych i interwencyjnych dotyczących zjawiska przemocy rówieśniczej
- Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych na rzecz inkluzji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Treści programowe dla zajęć:

- Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych na rzecz inkluzji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Mechanizmy psychologiczne związane z etiologią wykluczenia i przemocy rówieśniczej: stygmatyzacja, dysonans poznawczy, błędne koło. Dziecko ze specjalnymi potrzebami jako sprawca, ofiara i sprawco-ofiara. Specyfika funkcjonowania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z różnych podgrup.
- Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jako aktorzy przemocy rówieśniczej (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z trudnościami w uczeniu się i zaburzeniami w zachowaniu). Potrzeba specyficznych oddziaływań w kontekście włączania do grupy rówieśniczej
- Problemy rówieśnicze dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w kontekście wykorzystania internetu (specyfika komunikacji online, cyberprzemoc)
- Mechanizmy wiktyimizacyjne dotyczące dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ofiary prowokujące. Mechanizm błędne koła.
- Podstawy konstruowania programów wychowawczych dotyczących budowania właściwych relacji rówieśniczych w zróżnicowanej grupie rówieśniczej.
- Działania integracyjne podejmowane w tworzącym się zespole klasowym. Złota piątka metod w kontekście dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Praca z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jako ofiarą i sprawcą przemocy rówieśniczej.
- Błędy w konstruowaniu programów wychowawczych dotyczących budowania właściwych relacji rówieśniczych w zróżnicowanej grupie rówieśniczej.
- Współpraca z rodzicami uczniów uczących się w klasie zróżnicowanej. Metodyka komunikacji.

- Krytyczna analiza wiedzy zdobytej na zajęciach i potencjalnych sposobów jej praktycznego wykorzystania.

Nazwa zajęć: Aspekty prawne w pedagogice specjalnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie znaczenie regulacji prawa dla kształtowania stosunków społecznych oraz systemu ochrony, wsparcia, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami (intelektualnymi, fizycznymi).
- Zna znaczenie i potrafi zdefiniować podstawowe pojęcia i instytucja prawa, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin prawa istotnych dla ochrony, pomocy i wspierania w wykonywaniu ról społecznych osób z niepełnosprawnością (w rodzinie, roli pracowniczej).
- Rozpoznaje i definiuje występujące w pracy pedagoga specjalnego problemy z zakresu prawa ze szczególnym uwzględnieniem problematyki dotyczącej działań pomocowych, wspierających, aktywizujących oraz edukacyjnych.
- Posiada umiejętność: systematyzowania wiedzy szczegółowej; porównywania różnych instytucji prawa, artykułowania ich cech szczególnych oraz wskazywania ich znaczenia dla podejmowanych działań w zakresie wsparcia, aktywizacji edukacji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.
- Posiada umiejętność: wyinterpretowania z przepisu prawnego normy prawnej; prawidłowego posługiwania się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu prawoznawstwa, oraz dziedzin prawa regulujących problematykę pomocy, wsparcia, edukacji, aktywizacji, rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.
- Obiektywnie ocenia wkład pracy własnej i innych w pracy zespołowej podczas zajęć oraz potrafi pracować w grupie przy projektowaniu rozwiązań zadanych problemów i kasusów.
- Posiada wrażliwość na potrzeby i problemy drugiego człowieka – w szczególności wynikające z niepełnosprawności.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe problemy z zakresu prawoznawstwa (m.in. pojęcie źródeł prawa, hierarchia źródeł prawa, normy prawnej, i sankcji, zagadnieniami zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, formami czynności prawnych, pojęciem przedstawicielstwa, wadami oświadczeń woli, pojęciem organów władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej)
- Ochrona zdrowia psychicznego. Przesłanki podjęcia działań ochronnych, diagnostycznych i leczniczych. Pojęcie przymusu bezpośredniego i warunki jego zastosowania. Nadzór nad wykonywaniem działań leczniczych i diagnostycznych wobec osób z chorobami zaburzeniami psychicznymi.
- Ochrona osób chorych psychicznie z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnością intelektualną w ramach instytucji ubezwłasnowolnienia.
- Omówienie rodzajów ubezwłasnowolnienia, jego przesłanek, procedury oraz skutki prawne podejmowanych działań. Podstawy prawne ustanowienia opiekunem prawnym i kuratorem, prawa i obowiązki opiekuna i kuratora. Nadzór nad sprawowaniem opieki. Współpraca opiekun i kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie oraz kuratora dla osoby niepełnosprawnej z podmiotami systemu wsparcia
- Problem edukacji osób z niepełnosprawnością. Realizacja obowiązku szkolnego, organizacja kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wsparcie rodzica ucznia w procesie edukacyjnym i wychowawczym.
- Rehabilitacja zawodowa i społeczne oraz zatrudnianie osób z niepełnosprawnością. Orzekanie o niepełnosprawności oraz stopniach niepełnosprawności, specyfika procedury w tym zakresie. Warunki zatrudniania osób z orzeczeniem o niepełnosprawności. Formy rehabilitacji zawodowej i społecznej (warsztaty terapii zajęciowej, turnusy rehabilitacyjne, zajęcia klubowe)
- Rola podmiotów pomocy społecznej we wsparciu osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Formy świadczonej pomocy (pieniężna, niepieniężna). Współdziałanie podmiotów pomocy społecznej ze szkołą.
- Świadczenia rodzinne. Problematyka wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zadania asystenta rodziny.

Nazwa zajęć: Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie, jak funkcjonują na co dzień w różnych rolach szkolnych, społecznych dzieci ze SPE

- Zna i rozumie specyfikę funkcjonowania uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, pomocowej i terapeutycznej ucznia ze SPE w edukacji włączającej
- Potrafi zastosować w praktyce wiedzę dotyczącą możliwości dokonywania diagnozy dziecka ze SPE i dokonać wyboru ćwiczeń usprawniających jego funkcjonowanie
- Potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań w określonych obszarach praktycznych w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
- Jest gotów do doceniania znaczenia pedagogiki specjalnej dla rozwoju osoby z niepełnosprawnością, jej prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga specjalnego

Treści programowe dla zajęć:

- Diagnoza wielofunkcyjna specjalnych potrzeb edukacyjnych jako podstawa planowania pracy dydaktyczno-wychowawczej
- Uczeń z niepełnosprawnością i inne SPE,
- Formy i rodzaje pomocy psychologicznej i pedagogicznej w szkole i poza nią
- Zadania pedagoga przy tworzeniu diagnozy i programu: prowadzenie dokumentacji; współpraca z zespołem terapeutycznym; współpraca z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną; współpraca z domem rodzinnym osoby
- Planowanie działań diagnostycznych i terapeutycznych dla przeprowadzenia indywidualnych badań oraz projektowania wsparcia
- Postępowanie terapeutyczne: zasady prowadzenia terapii osób ze SPE, metody stosowane w terapii zaburzeń rozwojowych
- Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w kontekście prawa oświatowego i praktyki szkolnej w odniesieniu do okresu rozwojowego ucznia (wczesne wspomaganie, okres przedszkolny i wczesnoszkolny, okres wczesnej adolescencji, później adolescencji, czynniki sprzyjające efektywnej terapii.

Nazwa zajęć: Aspekty prawne w pedagogice specjalnej

- Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:
- Rozumie znaczenie regulacji prawa dla kształtowania stosunków społecznych oraz systemu ochrony, wsparcia, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami (intelektualnymi, fizycznymi).
- Zna znaczenie i potrafi zdefiniować podstawowe pojęcia i instytucje prawa, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin prawa istotnych dla ochrony, pomocy i wspierania w wykonywaniu ról społecznych osób z niepełnosprawnością (w rodzinie, roli pracowniczej).
- Rozpoznaje i definiuje występujące w pracy pedagoga specjalnego problemy z zakresu uprawazszczególnymuwzględnieniemproblematykiidotyczącejdziałanpomocowych, wspierających, aktywizujących oraz edukacyjnych.
- Posiada umiejętność: systematyzowania wiedzy szczegółowej; porównywania różnych instytucji prawa, artykułowania ich cech szczególnych oraz wskazywania ich znaczenia dla podejmowanych działań w zakresie wsparcia , aktywizacji i edukacji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.
- Posiada umiejętność: wyinterpretowania z przepisu prawnego normy prawnej; prawidłowego posługiwania się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu prawoznawstwa, oraz dziedzin prawa regulujących problematykę pomocy, wsparcia, edukacji, aktywizacji, rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.
- Obiektywnie ocenia wkład pracy własnej i innych w pracy zespołowej podczas zajęć oraz potrafi pracować w grupie przy projektowaniu rozwiązań zadanych problemów i przypadków.
- Posiada wrażliwość na potrzeby i problemy drugiego człowieka - w szczególności wynikające z niepełnosprawności.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe problemy z zakresu prawoznawstwa (m.in. pojęcie źródeł prawa, hierarchia źródeł prawa, normy prawnej, i sankcji, zagadnieniami zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, formami czynności prawnych, pojęciem przedstawicielstwa, wadami oświadczeń woli, pojęciem organów władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej)

- Ochrona zdrowia psychicznego. Przesłanki podjęcia działań ochronnych, diagnostycznych i leczniczych. Pojęcie przymusu bezpośredniego i warunki jego zastosowania. Nadzór nad wykonywaniem działań leczniczych i diagnostycznych wobec osób z chorobami zaburzeniami psychicznymi.
- Ochrona osób chorych psychicznie z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnością intelektualną w ramach instytucji ubezwłasnowolnienia.
- Omówienie rodzajów ubezwłasnowolnienia, jego przesłanek, procedury oraz skutki prawne podejmowanych działań. Podstawy prawne ustanowienia opiekunem prawnym i kuratorem, prawa i obowiązki opiekuna i kuratora. Nadzór nad sprawowaniem opieki. Współpraca opiekun i kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie oraz kuratora dla osoby niepełnosprawnej z podmiotami systemu wsparcia
- Problem edukacji osób z niepełnosprawnością. Realizacja obowiązku szkolnego, organizacja kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wsparcie rodzica ucznia w procesie edukacyjnym i wychowawczym.
- Rehabilitacja zawodowa i społeczne oraz zatrudnianie osób z niepełnosprawnością. Orzekanie o niepełnosprawności oraz stopniach niepełnosprawności, specyfika procedury w tym zakresie. Warunki zatrudniania osób z orzeczeniem o niepełnosprawności. Formy rehabilitacji zawodowej i społecznej (warsztaty terapii zajęciowej, turnusy rehabilitacyjne, zajęcia klubowe)
- Rola podmiotów pomocy społecznej we wsparciu osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Formy świadczonej pomocy (pieniężna, niepieniężna). Współdziałanie podmiotów pomocy społecznej ze szkołą.
- Świadczenia rodzinne. Problematyka wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zadania asystenta rodziny.

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć:

Nazwa zajęć:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Treści programowe dla zajęć: